

TURISTICKÉ NOVINY

1. číslo 2019 | zdarma

Sbalte si batohy a připravte se na cestu po pohraničí dvou zemí – Polska a České republiky. Následujte naše putování po stopách minulosti, přírody, sportovišť i událostí.

Na minulost bychom neměli zapomínat, už jenom z toho důvodu, že máme doslova na dosah ruky takové nádherné a unikátní dědictví. Památky, z nichž ona historie přímo dýchá. Vydejte se s námi po stopách hradů, zámků, muzeí nebo staveb, které třeba ještě nedávno ony dějiny psaly.

Příroda dokáže dělat skutečné divy a zázraky. Polsko-české pohraničí se nachází v samotném srdci Evropy a díky tomu oplývá jedinečnou faunou a flórou, jakou jinde jen stěží najdete. Výlety po skal-

ních městech, překrásných jezerech, nebo tajuplných jeskyních se vám budou určitě zamlouvat.

V posledních letech enormně přibýlo míst, které můžete navštívit, zasportovat si tam, odpočinout si a ještě se třeba pobavit. Cyklostezky rostou jako houby po dešti, běžecké trasy jdou do stovek kilometrů. K tomu připočtete nové areály a zajímavosti pro celou rodinu a nemůžete se tady nudit!

Věhlasné události, za kterými k nám cestují lidé i ze zahraničí. Rozmanitost akcí konaných v našich oblastech je skutečně pestrá. Určitě ale najdete takové, o kterých jste neměli ani tušení. Na své si tak přijdou milovníci historie, různých hudebních žánrů, umění, ale i třeba květin nebo Inu.

JESENÍKY A RYCHLEBSKÉ HORY V SEDLE KOLA – HORY, CO JEDOU

Přesvědčte se sami, že Jeseníky společně se sousedním Králickým Sněžníkem a Rychlebskými horami jsou hory, co jedou. A nebojte se náročných horských terénů! U nás máme i pohodové trasy ušité na míru rekreační cyklistice a výletům s dětmi.

DÁLKOVÁ I ČARODĚJNICKÁ

Patříte-li mezi pravověrné cykloturisty, kteří na svém bicyklu putují i se svými zavazadly, jistě pro svá dobrodružství vyhledáváte značené dálkové cyklotrasy. Pak vězte, že Jeseníky protíná pomyslná páteř Moravy, Moravská stezka, spojující slezské Mikulovice s Lednicko-valtickým areálem na jihu. Pouze jeseníckou specialitou je tzv. Čarodějnická cyklotrasa. Na téměř 140 kilometrech od severu na jih protíná nejznámější místa čarodějnických procesů a tento neblahý fenomén připomíná také na 95km trase pokračující v polském příhraničí.

DO TĚLA NEBO POHODOVĚ?

Jesenické hory ovšem nabízí také řadu báječných lokálních okruhů, ať už ryze sportovních, či poznávacích. Přímo z bikecentra a penzionu Kolovna v Hynčicích pod Sušinou se můžete vydat krásným horským terénem až ke Stezce v oblacích na Dolní Moravě, vystoupat na Kladské sedlo, k chatě Návrší, Paprsek nebo polskou Švýcárnu (chata Schronisko) pod Králickým Sněžníkem.

Pokud netoužíte přímo po horské prémii s cílem přímo na Pradědu, projďte se po okolí Karlovy Studánky a Malé Morávky. Za svůj cíl si můžete zvolit třeba nedávno vybudovanou rozhlednu Nová Ves ve stejnojmenné obci nebo muzeum Kosárna v Karlovicích.

Některé z tras se nebojte absolvovat ani s nejmenšími ratolestmi. Výlet z Rejvízu do osady Mnichov u Vrbna pod Pradědem hradě zvládnete i s cyklovozíkem. Příjemnou trasu vzrostlým

lesem kopíruje naučná stezka Údolím lapků z Drakova, takže se leccos dozvíte o historii i přírodních pokladech údolí Černé Opavy.

Výjimečným projektem je pět cyklistických okruhů JesCyklo kolem Jeseníku. Celkem sto sedm kilometrů prochází především Sokolským hřbetem nad Priessnitzovými léčebnými lázněmi a Českou Vsí, zavedou vás však i do Zlatohorské vrchoviny a pod hřebeny Jeseníků.

FENOMÉN TRAILY

Zdatnější z vás se mohou na několika místech okruhů JesCyklo dokonce napojit přímo na Rychlebské stezky. Tuto síť bikových trailů v okolí Černé Vody snad ani nemusíme představovat, vždyť je doslova světovým fenoménem! Upravené staré lovecké chodníky v hlubokých bukových lesích posetých bludnými balvany, skalkami a zatopenými lomy nabízí nejen sportovní zážitek! Vydat se na ně nemusíte

bát ani s dětmi. Třeba ty kolem Smolného vrchu zvládne každé šikovné dítě školou povinné. Podobně se vyřadíte i v Lipové-lázních. Tamní Lipovské stezky nabízí osm kilometrů terénních vln a skoků v členitém terénu, v lese i na loukách.

Adrenalinovou jízdu klopenými zatáčkami a prudkými sjezdy lesem, kde nechybí sem tam nějaký kořen či kámen, nabízí bikepark v Koutech nad Desnou, Bikepark Kopřivná v Malé Morávce, traily ve Vrbně pod Pradědem i singletraily na Dolní Moravě. 📍

NA VRCHOLKY I DO HLUBIN JESENICKÝCH A RYCHLEBSKÝCH HOR

Legenda o Jeseníkách vypráví, že bohové na ně při vzniku světa trochu pozapomněli. Proto přikázali samotnému Dáblu, aby zdejší kraj vytvořil on. Pekelník tak zde rozesel hromady

balvanů a skal, do kterých ukryl špetku ze svého bohatství. Mnohé z nich dnes nabízí nejen jedinečné výhledy, ale i sportovní zážitek.

VÝHLEDY AŽ ZA HRANICE PRADĚDOVÝ ŘÍŠE

Obří skály pod Šerákem, blízký Keprník, Vozka nebo okolí bájemí opředěných Petrových kamenů nad Ovčárnou bezesporu nabízí téměř nepřekonatelné výhledy až za hranice Pradědoví říše. Vedle těchto mrazových srubů na hlavním hřebenu Hrubého Jeseníku však existují méně známá vyhlídková místa, která těmto dominantám hradě konkurují.

Jedinečné výhledy nabízí kupříkladu okno na Červené hoře. Vrcholový hřeben Červené hory posetý kosodřevinou totiž zdobí osamocená skála s poměrně velkým skalním oknem. Sice tento skalní útvar patří k tzv. falešným skalním oknům, výhled rozhodně i tak stojí za to. Při lovu nejkrásnějších jeseníckých vyhlídek nezapomeňte ani na Rolandův kámen nad Karlovou Studánkou, Ztracené kameny pod Pecným nebo Tři kameny, poměrně málo známý vrchol nad Novými Losinami.

V sousedních Rychlebských horách můžete shlížet do pralesovitého kaňonu Račího potoka ze skalní vyhlídky Čer-

tovy kazatelny. Bájně Venušánky, skřítkům podobné bytůstky, možná potkáte ve skalním městečku s unikátními žulovými prohlubněmi na vrcholu Smolný.

MALÝ LEZECKÝ RÁJ

Tušili jste, že Jeseníky jsou společně s Rychlebskými horami malým lezeckým rájem? Až čtyřicetimetrové stěny i populární boulderingové balvany jsou posety bezmála dvěma tisíci cest různých obtížností.

Největší lezeckou oblastí Jeseníků i celé severní Moravy je skalní město Rabštejn. V pevných, bohatě členěných skalách je rozesteto 251 cest. Výhled na okolní kopce i do rovin úrodné Hané nabízí tamní vyhlídka na vrcholu tzv. Zadních skal, která je dostupná žebříkem ve skalní puklině.

Oblíbeným cílem lezců i turistů jsou i Čertovy kameny nad Českou Vsí u Jeseníku, v nichž je vyznačeno cirká 130 cest. Na jedné z věží je vybudovaná po nenáročném žebříku dostupná vyhlídková plošina. Velký lezecký potenciál má ovšem i Vyhlídka u Vrbna pod Pradědem či Žovka u Ludvíkova.

Lezení po obrovských balvanech bez jištění si naopak užijete v Rychlebských horách. V úzkém spojení s bike traily Rychlebských stezek tamm objevíte světově jedinečnou adrenalinovou arénu Bike'n'Boulder.

DO HLUBIN ZEMĚ

Ať vytvořil zdejší hory kdokoliv, neopomenul ani jejich podzemí. Jeskyně Na Pomezí u Lipové-lázně jsou totiž nejrozsáhlejším jeskynním systémem v mramoru u nás. V jejich útrobách potkáte Indiána sedícího v kánoji, paviana, vosí hnízdo, fakírovo lože nebo maskota jeskyní – mramorového psíka.

Jeskyně Na Špičáku zase patří za nestarší písemně doložené jeskyně ve střední Evropě. Mezi jejich největší chloubu patří mramorová chodba ve tvaru srdce nebo unikátní renesanční malby a alchymistické symboly. Už lidskou rukou vznikly chodby pod Příčným vrchem u Zlatých Hor. Tzv. Poštovní štolka prezentuje nejstarší historické artefakty důlní činnosti i unikátní tyrkysovou výzdobu zpřístupněných prostor. 📍

LÁZEŇSTVÍ POD VRCHOLKY HOR

Hory plné lázní, i takové přízvisko mohou mít Jeseníky společně s Rychlebskými horami. Vždyť pod jejich vrcholky jen na našem území vzkvétá lázeňská tradice v celkem pěti lázeňských místech. Při objevování jeseníckých pokladů by byl hřích je vynechat.

LÉČIVÁ SÍRNÁ VODA

Nejstaršími lázněmi pod hřebeny Hrubého Jeseníku jsou ty ve Velkých Losinách. První zmínka o nich pochází z roku 1562. Tamní sírné prameny pomáhají při léčbě pohybového aparátu, nemocí kožních, neurologických, onkologických a oběhových. Přírodní

termální vodou jsou napuštěny i bazény termálního parku Termály Losiny, což nikde jinde v Česku nenajdete. Být vámi, nenecháme si devatero termálních bazénů, tobogány, skluzavky a divokou řekou se zázračnou vodou ujít.

NEJČISTŠÍ VZDUCH V REPUBLICE

Až o dvě stě let později vznikly v údolí Bílé Opavy pod nejvyšší horou Moravy lázně Karlova Studánka. Nejvýše položené lázně Česka (800 m n. m.) na první pohled zaujmou malebnou dřevěnou architekturou. My vám zde doporučujeme bazénový komplex s příjemným termálním bazénem, tepidáriem a finskou saunou. A také pořádně dýchejte ten ozdravný horský vzduch!

Pořádně dýchejte i v Priessnitzových léčebných lázních v Jeseníku, které se s Horskými lázněmi v Karlově Studánce perou o prvenství v čistotě ovzduší v Česku. A rozhodně si nenechte ujít

tradiční Priessnitzovu pololázeň či návštěvu vyhlášeného Balneoparku Vincenze Priessnitz. Jedná se vlastně o speciální „vodní zahradu“, v níž se můžete brodit potůčky, vyzkoušet Priessnitzovy lavičky nebo Priessnitzovy stříky. Na nejobdivnější návštěvníky čekají i přírodní sprchy se studenou pramenitou vodou. Slovy odborníků procedurami založenými na střídání chladné vody a tepla podpoříte svůj autonomní nervový systém a výrazně zvýšíte odolnost organismu proti infekci a psychickému stresu.

ZNOVUOBNOVENÉ LÁZŇ V LIPOVÉ

Ve Schrothových léčebných lázních v Dolní Lipové se léčí nemoci z poruch výměny látkové a žlázy s vnitřní sekrecí, netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí, duševní poruchy a nemoci kožní. U dětí léčí také obezitu. V rámci regeneračního a relaxačního pobytu

si rozhodně odpočnete v tamním wellness s romantickým názvem Tilia připomínajícím květ lípy, který mají lázně mimo jiné ve svém logu.

NEJMĚLADŠÍ JESENICKÉ LÁZŇ

Příjemně zakončit dovolenou v Jeseníkách můžete také v Lázních Bludov. Nevelké lázně, které založil teprve v roce 1929 bludovský rodák Zdeněk Pospíšil st., sice nenabízejí oku lahodící historizující lázeňskou architekturu, z nabídky procedur si však jistě vybere. 📍

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM MÁ EVROPSKÝ PUNC

Magická atmosféra Václavského návrší v Olomouci s významnými historickými

objekty a unikátním Arcidiecézním muzeem vás pohltí.

V dávných dobách zde sídlila moravská úřední knížata. V roce 1306 tady byl zavražděn poslední Přemyslovec, český král Václav III. Volili se tu biskupové a arcibiskupové. Z černých neštovic se tu zotavil malý Wolfgang Amadeus Mozart. Co zahrnuje památný areál olomouckého hradu? Dochované části románského biskupského paláce, chrám svatého Václava, zvaný Dóm, kde je uchováván relikvíř s ostatky svatého Jana Sarkandera, kaple svaté Anny a kapitulní děkanství, které bylo přebudováno z přemyslovskeho hradu. Dnes je sídlem unikátního Arcidiecézního muzea. Jako jediná památka v ČR získalo muzeum prestižní označení „Evropské dědictví“. Stálá expozice prezentuje duchovní kulturu olomoucké arcidiecéze s nespočtem hodnotných exponátů z českých církevních dějin včetně cenných malířských děl, shromážděných olomouckými biskupy.

www.muoz.cz

PO STOPÁCH CÍSAŘSKO-KRÁLOVSKÉ PEVNOSTI OLOMOUC

Máte jedinečnou možnost proniknout do historie olomoucké pevnosti, o jejíž výstavbě rozhodla panovnice Marie Terezie na obranu proti Prusům.

Prohlédněte si dochované památky bastionového opevnění z 18. století v centru města. Terezskou branou kdysi při své návštěvě vjížděla do

Olomouce Marie Terezie. Ve Vodních kasárnách naproti fungují stylové restaurace a bary. V Korunní pevnůstce se v barokní válečné prachárně dozvíte víc o vojenské historii Olomouce. V areálu doporučujeme navštívit interaktivní science muzeum Pevnost poznání. Nahlédnout můžete taky do některých

objektů pozdějšího fortového opevnění z druhé poloviny 19. století v Olomouci a okolí. Císařsko-královská pevnost Olomouc je unikátní v rámci fortifikačních systémů ve střední Evropě. Třicet vojenských objektů, které bývaly součástí pevnosti, propojuje naučná cyklostezka.

www.cisarska-pevnost.cz

DO ZOO NA SVATÉM KOPEČKU LÁKÁ NOVÝ PAVILON KALAHARI

Stačí vyjet za Olomouc směrem na Šternberk a před vámi se objeví návrší, kterému dominuje poutní bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku. Jen o kousek dál se rozkládá nejnavštěvovanější cíl regionu Střední Morava - zoologická zahrada.

K raritám zdejší lesní zoo s téměř dvěma tisíci zvířaty patří společný výběh pro medvědy baribaly a vlky arktické,

pavilon netopýrů, obří akvárium, exotický tropický pavilon nebo veřejnosti přístupný výběh makaků červenolících, kterým procházíte zčásti po visuté lávce. Letošní novinkou je africký pavilon Kalahari, ve kterém se už zabydleli surikaty, damani, hrabáči a medojed kapský.

www.zoo-olomouc.cz

VYDEJTE SE ZA KRÁSAMI ČESKÉ LOIRY

Turistická oblast Orlických hor a Podorlicka je dosud neobjeveným rájem jak pro milovníky přírody, zimních sportů či cykloturistiky, tak historických památek a kulturních zážitků.

Řeka Orlice je dnes příhodně označována jako Česká Loira, neboť zde, stejně jako na slavné francouzské řece, objevíte několik pozoruhodných historických sídel. Na pár kilometrech od sebe najdete čtyři krásné zámky a dva hrady.

Jedná se o zámky v Častolovicích, Kostelci nad Orlicí, Doudlebech nad

Orlicí, Potštejně a také hrady Potštejn a Litice

Sídla prošla po restituci významnou rekonstrukcí a otevřela se veřejnosti. Všechny zámky jsou v soukromých rukách, a co víc, v péči původních šlechtických rodů. Jejich majitelé zde i pobývají. Zámky tak mají zcela výjimečnou atmosféru. Svou nabídkou si nekonkurují. Naopak se doplňují. Přináší tak velmi rozmanité kulturní bohatství co do historie, architektonických stylů, ale

též do pestrosti zážitků. Příjemné prostředí navíc osloví i děti.

Prohlídky zámků můžete skloubit s posezením v zámeckých kavárnách, cukrárnách či restauracích, procházkou parky a oborami nebo návštěvou zámecké minizoo a přírodovědného muzea. Tip pro cyklisty: Zámky spojuje 13 km dlouhá cyklostezka vedoucí podél řeky Orlice.

Vydejte se na Zámky na Orlici – za krásami České Loiry! [📍](#)

ZÁMECKÝ AREÁL V ŽIRČI

Jedněmi z nejoblíbenějších turistických míst Královéhradeckého kraje jsou Safari Park ve Dvoře Králové a barokní Hospitál v Kuksu. Na trase mezi těmito dvěma turistickými magnety leží zámecký areál v Žirči. Díky vydatné finanční pomoci z evropských fondů roste zámecký areál do krásy a láká stále více turistů.

Co je pýchou rozsáhlého zámeckého areálu? Velký zámecký park o rozloze 1,6 hektaru, léčivá bylinková zahrada i kostel svaté Anny, barokní skvost s unikátní zvonkohrou. Zdejší sýpka pak zájemce láká na zajímavou expozici o historii cyklistiky.

A kde se barokní architektura snoubí s moderním vybavením? Ve zdejších

Domove svatého Josefa, v němž pečují o pacienty s roztroušenou sklerózou. Jak má barokní areál Žireč otevřeno? Od dubna, kdy byla slavnostně zahájena také sezóna bylinkové zahrady, do konce října.

Tipněte si, kolik let uplynulo od první písemné zmínky o Žirči u Dvora Králové nad Labem. Přesně 670 roků! [📍](#)

NAPŘÍČ KRKONOŠEMI CESTOU ČESKO-POLSKÉHO PŘÁTELSTVÍ

Cesta česko-polského přátelství je hřebenovou, červeně značenou trasou, která propojuje západní a východní Krkonoše. Na své 28 kilometru dlouhé trase mnohokrát protíná nebo kopíruje česko-polskou hranici. Jelikož vede po nejvyšších vrcholcích

Krkonoš, výhledů a zajímavých míst si její návštěvník užije do sytosti.

Trasa vede nejkrásnějšími vrcholovými partiemi kolem Sněžných jam, Mužských a Dívčích kamenů až ke Špindlerově boudě, kde uhýbá více do polských Krkonoš. Zde nabízí pohled

na jezera Velký a Malý Staw a následně stoupá na Sněžku. Ze Sněžky klesá až na Pomezí Boudy. Lze ji absolvovat pouze pěšky.

Obdivovat se můžete i fauně a floře tohoto nejvyššího českého pohorí. [📍](#)

NA CO LÁKÁ BROUMOVSKÝ KLÁŠTER?

Benediktinský klášter v Broumově je jedinečnou barokní památkou, kterou ročně navštíví desítky tisíc návštěvníků.

Na prohlídkovém okruhu, jenž je otevřený celoročně, můžete absolvovat dva typy prohlídek. První nese název Zaostřeno na baroko a návštěvníci si zde prohlédnou například okázalý interiér kostela sv. Vojtěcha či mohou spatřit kopii tzv. Turínského plátna (látky, do níž byl zabalen Ježíš Kristus po sejmutí z kříže). Druhý typ prohlídky Život v klášteře se věnuje každodenním zvyklostem mnichů.

Kromě těchto prohlídek se můžete těšit v letní sezóně na noční hrané prohlídky. Při nich si užijete nejen tajemnou atmosféru za svitu svíček, ale potkáte rovněž zajímavé postavy. Klášter však nabízí spoustu dalších kulturních nebo vzdělávacích aktivit. Středy v týdnu jsou určené pro ArtCafé, které chystá celoroční program podvečeru s hudbou. Jeho těžištěm je jazz a blues, ale i koncerty jiných žánrů.

Od května do září se také otevírají dveře Galerie Dům. Ta představuje přední české umělce. Jaké? Hlavně malíře, sochaře a fotografy. Čtvrteční pod-

večery jsou věnovány ScienceCafé. To nabízí prostor pro neformální setkávání publika se špičkovými českými vědci.

Dětské návštěvníci se pak ve vzdělávacím programu Skriptorium dozvědí řadu užitečných informací o historii papíru, barev a knih. [📍](#)

DO JIČÍNA ZA RUMCAJSEM

Jak v Česku, tak i v Polsku je mezi dětmi populární postavička loupežníka Rumcajse, který ševcoval ve městě Jičíně.

V jičínské ulici Pod Košťofránkem si můžete prohlédnout loupežníkovu ševcovnu a na Valdštejnově náměstí můžete zavítat do hravé expozice Rum-

cajsův svět Radka Pilaře. Ti nejmenší mohou zdolat Cipískovu stezku Jičínem. V polovině září se Jičín pravidelně stává hlavním městem pohádky při festivalu Jičín – město pohádky. Na jeden týden zde začnou platit pohádkové zákony, ulice města ožijí pohádkovými bytostmi a nejrůznějšími kulturními akcemi. [📍](#)

'SME-TA-NOVÁ LITOMYŠL: SLAVÍME CELOROČNĚ!

Litomyšl má mnoho tváří. Je historická, ale i moderní. Tradiční, ale též pokroková. Konzervativní, ale také inovativní. A také znovuzrozená a to především díky zámeckému návrší, které dostalo díky rozsáhlé revitalizaci v minulých letech novou energii.

Znovuzrození je synonymem renesance, která v Litomyšli zanechala výrazné stopy. Díky řadě soudobých staveb bývá Litomyšl označována jako renesanční město moderní architektury.

Skutečné znovuzrození a inspiraci antickými ideály můžeme pozorovat třeba i v díle Olbrama Zoubka.

A jaká bude Litomyšl v roce 2018? Věřte, že vás čeká opravdu nekonečný maraton akcí!

Celý rok se budou připomínat oslavy 450. narozenin zámku. A víte, že přímo v areálu této jedinečné renesanční památky zapsané na seznam kulturního dědictví UNESCO se narodil slavný český skladatel Bedřich Smetana? Na jeho počest se na přelomu června

a července uskuteční již 60. ročník mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl.

Tím však výčet zajímavých kulturních akcí ve městě zdaleka nekončí. V létě si můžete užít již 20. Toulavcovy prázdninové pátky nebo Španělskou slavnost u příležitosti zámeckých narozenin.

A co podzim? Ten bude ve znamení Litomyšlských dvorků a ArchiMyšle – oslav Světového dne architektury.

Ať již v Litomyšli navštívíte jakoukoli z mnoha akcí, nebo se jen budete kochat unikátním dědictvím našich předků, přejeme vám nekonečně pohodový rok plný skvělých zážitků!

www.litomysl.cz

JAK SE DŘÍVE ŽILO NA VSI? UVIDÍTE NA VESELÉM KOPCI!

Hledáte úkryt před shonem a nejrůznějšími vymoženostmi dnešní moderní doby? Toužíte po oáze klidu? Kocháte se rádi malebnou krajinou? Tak zavítejte na Veselý Kopec, který vám pomůže navodit atmosféru dávných dob – tak, jak ji znáte například z obrázků slavného českého malíře

Josefa Lady nebo jeho jiných, neméně známých kolegů.

Právě nádherná nedotčená krajina plná kopců byla tím ideálním místem pro vybudování unikátního muzea v přírodě na pomezí Železných hor a Žďárských vrchů. A tak vznikl Veselý Kopec!

Z původních domků, které zde stály, se dochovala chaloupka zvaná bezzemka, což byl přibytěk té nejchudší vrstvy. Toto velmi malé a skromné obydlí s miniaturními okénky a na zemi ušlapanou hlínou, v němž je i při denním světle dost temno, najdete v zadní části skanzenu.

Ostatní stavby, jež se nachází na tomto turisticky atraktivním místě, sem byly převezeny z okolních vesnic.

V současné době tvoří muzeum v přírodě, které je pro své pohádkové kouzlo často vyhledáváno i filmaři, na tři desítky objektů. Ty pak společně tvoří osadu, jež přináší věrohodné svědectví o životě, práci a zábavě drobných rolníků devatenáctého a dvacátého století. K vidění je tu například ovčín, hájenka, zvonička, suška ovoce či lnu, včelín, mlýn, špýchar, výměnek, stodola pokrytá šindelem či vodní olejna.

Do Souboru lidových staveb Vysočina však nepatří jen objekty na Veselém Kopci. Vězte, že pod svými křídly ochraňuje také památky lidového stavitelství ve Svobodných Hamrech a enklávu domků hlineckých řemeslníků, které nikdo neřekne jinak než „Betlém“.

www.skanzen-vysocina.cz

VYSTOUPEJTE PO SCHODECH AŽ DO NEBE!

Vystoupat po starých kamenných schodech na návrší poutního areálu Homol je zážitek, na který se vskutku nezapomíná! A to nejen pro daleký výhled do kraje, který se vám tu otevírá.

Tato barokní perla Podorlicka s kostelem Panny Marie Bolestné byla nedávno prohlášena národní kulturní památkou. A ne náhodou!

Je totiž doslova evropskou raritou. Kamenné schodiště o délce 200 metrů, které začíná při úpatí kopce a končí až u kostela na hraně návrší, jako by vedlo do nebe... Taková schodiště najdeme na starém kontinentu pouze dvoje, a to zde a v Itálii. V poutním areálu Homol mají 153 schodů a 16 odpočívadel.

Celý areál nechala vybudovat hraběnka Terezie Eleonor z Ugarte v le-

tech 1690 až 1696 na svém panství jako svatyni, která se stala místem zbožných poutí.

A kde tento středoevropský unikát najdete? Na osamoceném návrší mezi obcemi Borovnice a Lhoty u Potštejna.

Věřte, že místo vyzařuje mocné genium loci a dodává řadě lidí vnitřní energii a sílu. Tajuplnou atmosféru s pocitem uvolnění, oddanosti, klidu a ticha tu zažijete především v podvečerních hodinách.

Příjemným zakončením výletu může být pak třeba gastronomický zážitek v nedalekém a svou kuchyní vyhlášeném Hostinci u Hubálků v Kostelecké Lhotě!

www.mojeorlickehory.cz/baroko
www.borovnice.info
www.uhubalku.cz

REGION KONÍM PŘÍMO ZASLÍBENÝ? PARDUBICKO!

Máte rádi koně? Tak zamířte na Pardubicko, které jim je přímo zaslíbené!

Kdo by neznal Velkou pardubickou, nejstarší a nejtěžší dostih kontinentální Evropy, který je rodným stříbrem celého regionu? Závodiště se však

stále více otevírá i dalším sportovním a kulturním akcím. Největším setkáním koní a lidí je mezinárodní výstava Koně v akci. Novou tradicí tu začal psát extrémní běžecký závod Taxis Gladiator Race. Nechybí ani extrémní golf, psí závody či gastro festival.

Víte, že Dostihový spolek si letos připomíná čtvrtstoletí svého vzniku? Věřte, že toto výročí chce slavit velkolepě. Hodlá se zaměřit nejen na kvalitu zázemí, ale také na pestré doprovodné programy a charitativní projekty.

Chtěli byste navštívit jeden z nejstarších hřebčínů na světě? Vydejte se

do Národního hřebčína v Kladrubech nad Labem a určitě nebudete litovat. Jde zároveň o domov nejstaršího původního českého plemena koní – koně starokladrubského.

Tradice chovu koní zde sahá minimálně do poloviny 14. století. Více než 300 let byly Kladruby císařským dvorním hřebčínem, který zajišťoval koně pro císařský a královský dvůr v Praze a ve Vídni.

Dnes chová hřebčín přibližně 500 starokladrubských koní, a to ve dvou barevných variantách: bílé a vrané. V Kladrubech nad Labem je ustájeno

250 běloušů. O vraníky, kterých je také 250, se Národní hřebčín stará v někdejších stájích knížecího rodu Auerspergů ve Slatiňanech u Chrudimi.

V roce 2002 byl hřebčín vyhlášen národní kulturní památkou. Nyní učinil další krok k zápisu na prestižní seznam světového dědictví UNESCO. Oficiální žádost s potřebnou dokumentací nese název Krajina pro chov ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem.

www.zavodistepardubice.cz
www.nhkladruby.cz

HORA MATKY BOŽÍ LÁKÁ NEJEN MNOHO POUTNÍKŮ

Znáte Horu Matky Boží? Víte, kde se toto mariánské poutní místo nachází? Nedaleko hranice s Polskem, pod Králickým Sněžníkem, nad městem Králíky. Právě zde, ve výšce 760 metrů nad mořem, v místě, které se dříve nazývalo Lysou Horou, založil králický rodák Tobias Jan Becker, svatovítský kanovník a později královéhradecký biskup, monumentální poutní komplex.

Splnil tak slib, který složil, když byl ještě malým chlapcem. V době třicetileté války na horu přicházely děti z Králík a okolí, tvořily procesí, modlily se a zpívaly mariánské písně. Tobias si tehdy umínil, že až vyroste, postaví na hoře kostel. A to se také stalo...

Poutní komplex se začal stavět roku 1696 a dostal název Hora Matky Boží. Po dokončení kostela se tu vybuďoval klášter. Ten jedné srpnové noci roku 1846 shořel společně s kostelem, do něhož při bouřce udeřil blesk. Vše, co se tehdy zachránilo, bylo přeneseno do ambitů, kde tak můžeme dodnes obdivovat sbírku unikátních barokních maleb a řezb.

Během roku byl kostel znovu otevřen. Na obnovu vnitřní výzdoby ale musel čekat další půl století.

Totalitní komunistická moc pak poutní areál využila jako koncentrační tábor pro příslušníky mužských řeholí. Mnoho z nich sem umístila v akci „K“ v noci ze 13. na 14. dubna 1950. Prostor nechala obehnat ostnatým drátem a v širokém okolí byly umístěny tabulky s varováním, že je sem vstup zakázán. Řeholníci tu museli pracovat za státního dozoru a ve velmi nelidských podmínkách až do roku 1960, někteří dokonce do roku 1965.

Dnes už toto místo opět slouží poutníkům. Ti se sem mohou vydávat na různé akce. Hora Matky Boží chystá například Orelskou pouť (16. června), Hlavní mariánskou pouť (19. srpna) nebo Pouť pro rodiny po ztrátě dítěte (21. až 23. září).

Těšit se můžete i na koncert, který bude součástí Mezinárodního hudebního festivalu Letohrad (9. června), na Klášterní hudební slavnosti (8. července) či na Slavnost Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna).

www.klasterkraliky.cz

HORSKÉ CYKLOSTEZKY ENDURO TRAILS NA KOZÍ HOŘE

Kopcovité terény v okolí Bílsko-Bělé jsou jako stvořené pro pěstování cykloturistiky.

Komplex „Enduro Trails – Bílsko-Bělá“ je síť jednostopých cyklistických tras, tzv. „singletracků“. Jsou to úzké, klikaté a vlnité stezky, které se těší velkou oblibou cyklistů na horských kolech, s různým stupněm obtížnosti, od méně těžkých s mírným stoupáním, po prudké vyžadující technicky náročné sjezdy.

Středisko stezek společně s informačním centrem se nachází v okolí tzv. městských „Btoni“, na úpatí Kozí hory. Trasy se pak rozprostírají mezi Szyndzielnou a Kozí horou (v masivu Klimczok). Szyndzielnia dosahuje výšky 1030 metrů nad mořem. Na její vrchol můžete vyjet tou nemodernější kabinovou lanovkou v Polsku. Kozí hora je menší kopec (686 m n. m.) s bohatou turistickou tradicí. V provozu zde byla ta nejdelší bobová dráha v Evropě (tato stavba je stále dobře patrná). V obou

místech se nachází klimatické horské ubytovny, jejichž historie sahá do 19. století. Na pravidelně se konající Enduro závody se zde nadšeně sjíždějí cyklisté z celého Polska a Evropy. Zdejší trasy se staly místem rekreace jak rodin s dětmi, tak i profesionálů, každý tu totiž najde trasu vhodnou pro sebe.

Nemáte kolo? To nevádí, půjčte si jej na místě a kvalifikovaný personál vám navíc pomůže udělat na něm „první kroky“.

www.endurotrails.pl

PŠTINA „PERLA PRINCEZNY DAISY“

Pština je výjimečným místem v jižní části Slezského vojvodství. Mnoho turistických atrakcí se skvěle zachovaným zámekem a malebným zámeckým parkem přitahují každoročně spoustu turistů, které okouzlí jejich atmosféra i nezaměnitelný charakter tohoto místa.

Zámek v Pštíně je jedním z nejceněnějších sídel v Polsku, které plní funkci muzea a patří k hrstce muzeí tohoto typu v naší části Evropy se zachovalým bohatým historickým vybavením. Dochovalo se kolem 80 % originálního vybavení interiéru z přelomu 19. a 20. století.

Nejslavnější princezna, která bydlela na zámku v Pštíně, byla Daisy (Sedmikráska), proto je Pština nazývána rovněž Perlou princezny Daisy. Angličanka Maria Teresa Oliwia Cornwallis-West (tak zní skutečné jméno princezny) se narodila v roce 1873 a byla považována za jednu z nejkrásnějších žen této doby. V osmnácti letech se provdala za dědice obrovského bohatství. Pár vlastnil několik usedlostí na Dolním a Horním Slezsku. Patřil k nim nejen zámek v Pštíně, ale také zámek v Książi a mnoho jiných majetků.

Palác v Pštíně obklopuje úžasný památný Pštinský park rozkládající se na ploše 156 ha. Park tvoří tři části, které se liší svým charakterem. Naleznete v něm mnoho zajímavých atrakcí, např. ukázkovou ohradu zubrů, skanzen, chráněné starodávné dřeviny, malou architekturu, ale i rybníky se spoustou kachen.

Skvělým místem pro objevování kouzel Pštiny je náměstí ležící v samém

srdci města, které je ukázkou středověkého urbanistického systému. Dominantním místem náměstí je Brána vyvolených, kterou na zámek vjížděli králové a knížecí rodina. Kdysi zde byly místnosti pro hlídače, kteří dbali o bezpečnost hospodářů, a nyní se na tomto místě nachází turistické infocentrum.

Zámecké muzeum v Pštíně, ul. Brama Wybrańców 1, Pszczyna, www.zamek-pszczyna.pl.

Turistické infocentrum v Pštíně, Brama Wybrańców 1, tel. +48 32 2129999, email: pszczyna@slaskie.travel, www.pszczyna.info.pl

Setkání z očí do očí se zubrem v Pštíně

Jen několik set metrů od pštinského starého města můžete potkat...zubra. Tuto možnost máte při návštěvě ukázkové ohrady zubrů, která vznikla na

území památkového parku v části zvané „Zvěřinec“. Na téměř 10 hektarech byly vystavěny dvě ohrady s infrastrukturou, mimo jiné krmelcem, karanténní ohradou a sklady krmiva. Zvířata si můžete prohlédnout z vyhlídkového mola, na které mohou vyjet invalidní osoby výtahem. V ohradě můžete pozorovat zvyky nejen zubra, největšího savce v Evropě, ale spatřit i jiná zvířata, která obývají severní Polsko, tzn. muflony, jeleny, srny, daňky a ostatní obyvatele objektu: kačeny, husice rezavé, bernešky, husy labutí, labutě a indické pávy. V areálu ohrady se nachází hudebně vzdělávací objekt, ve kterém je nabízena možnost organizace školy v přírodě. Objekt vede naučná stezka, jsou zde panely zobrazující les jako ekosystém a expozice prezentující faunu a floru.

Ukázková ohrada zubrů v Pštíně, ul. Żorska 5, tel. +48 32 4470503, zubry-pszczyna@slaskie.travel www.zubry.pszczyna.pl

ŽIVEC NA DRUHOU

Živec je staré město s bohatými tradicemi. Jeho okouzlující poloha mezi malebnými pahorky Živeckých Beskyd, nad řekou Soła a Živeckým jezerem láká k pravidelným návštěvám. Prohlídku Živce můžete zahájit v turistickém infocentru, které se nachází v samotném srdci města, hned vedle dvou živeckých rezidencí Starém a Novém zámku. Ve Starém zámku můžete shlédnout kupříkladu expozici týkající se historie a tradice Živce a lidové kultury Živeckého regionu – poslední výstava doplňuje Stezku dřevěné architektury. Starý zámek se může pochlubit pěkným nádvořím s křížovou chodbou.

V rozlehlém parku, který obklopuje Starý a Nový zámek, se nachází park miniatur, kde si můžete prohlédnout re-

pliky nejzajímavějších budov postavených dávnými majiteli Živeckého regionu, a také Čínský domek, ve kterém se nachází kavárna. Nejceněnější památky Živce se nalézají poblíž Náměstí, jsou jimi mimo jiné skvělá konkatedrála Narození Nejsvětější Panny Marie v Živci z poloviny 15. století a bašta.

Z centra Živce vede řada turistických cest k vrcholům Živeckých Beskyd, a doplňkovými atrakcemi jsou: Živecké jezero a hora Žar s výborným zázemím – centrem plachtění a paraglidingu. Na její vrchol můžete vyjet horskou terénní lanovkou.

Muzeum pivovaru Živec

Město Živec si většina Poláků bezpochyby spojuje hlavně se značkou

dobrého piva. A to je správné, protože tradice pivovarnictví v Živci sahá do středověku. Jednou ze zajímavostí města je Muzeum pivovaru Živec ležící na Stezce technických památek Slezského vojvodství. Arcivévodský pivovar, jedna z vizitek Živce, byl založen v roce 1856 Albrechtem Friedrichem Habsburkem. Už o dvanáct let později obsadil výrobní závod první místo v Haliči, co se týká množství uvařeného piva. Jeho kvalita byla proslulá po celé Evropě. Muzeum bylo zřízeno v nejstarší části závodu, v dávných ležákových sklepech. Trasa vede osmnácti sály (každý sál má svůj charakter) a přibližuje proces výroby piva a historii živeckého pivovaru. Expozice však nepřipomíná nudná muzeální místa. Stroj času přenesl návštěvníky do uličky z 19. století a umožnil jim navštívit haličskou krčmu a v místnosti upravené na komorní bar si prohlédnout dávné filmové kroniky, kde jsou na nostalgických páskách zvěčněny pivní běhy a štafety: k vidění jde zde i typický byt z období PLR s rádiem, ze kterého zaznívá se „šumem“ vysílání o pivovaru... Dále zde můžete navštívit areál podniku. Výlet končí degustací zlatého moku (dospělí) nebo malinové šťávy (dětí). Nachází se zde rovněž restaurace a obchůdek se suvenýry.

Muzeum pivovaru Živec, ul. Browarna 88, tel. +48 33 8612457, www.muzeumbrowaru.pl

Kulturní a turistické infocentrum v Živci, ul. Zamkowa 2, tel. +48 33 8614310, email: zywiec@silesia.travel, www.mosir-zywiec.pl

TÝDEN BESKYDSKÉ KULTURY

Týden beskydské kultury (přelom července a srpna). Jedná se o nejstarší a největší folkloristickou akci v Evropě. Trvá něco déle než týden a účastní se jí cca 4 tisíce interpretů, kteří zastupují téměř 100 folkloristických souborů z různých koutů Polska.

Přijíždí sem také několik tisíc souborů z různých stran světa. Hlavní pódia se nachází v pěti lokalitách – Szczyrku, Visle, Żywci, Makowě Podhalańském

a Osvětimi, společenské akce (pouliční průvody, výstavy, poutě, trhy lidového umění) jsou připraveny rovněž v Bílsko-Bělé, Jistebné, obci Ujsoły a v Jablunkově na Záolší. Velkým zájmem se těší Vavřincové hody v obci Ujsoły organizované v rámci festivalu, během kterých se večer zapalují táborové ohně.

Pokud máte rádi zábavu v etno stylu, přijďte určitě na Týden beskydské kultury! www.mosir-zywiec.pl

BESKYDSKOU MAGISTRÁLOU NA KOLE A NA VLNĚ POZITIVNÍCH ZÁŽITKŮ

Beskydská magistrála. Že o ní nic nevíte? Nevadí, to napravíme! A vy si už teď zkontrolujte technický stav svého kola a připravte se na úžasné zážitky, které díky husté síti cyklotras proplétajících se Beskydami prostě nemůžete minout!

Nejprve je třeba zdůraznit, že Beskydská magistrála přívětivě přivítá každého: jak cyklistu začátečníka, tak ostříleného borce; rodinu s dětmi, jež se s kolem teprve seznamují; aktivní seniory, partu bikerů, které nepřekvapí žádná klopenka nebo postupák, i pěšího turistu. Každý dostane přesně to, po čem touží.

Chcete-li si nejprve ověřit svoje síly na méně náročné trase, pak zvolte například desetikilometrový okruh kolem Prašivé. Začíná v Bystřici a vede kolem dřevěného kostela Povýšení svatého Kříže i kolem bývalé vápenné pece ve Vendryni. A cestou můžete ochutnat třeba výtečné gorolské placky... Ostatně na Beskydské magistrále můžete

okusit místní speciality doslova na každém kilometru! Taková kyselica s klobásou a krajícem domácího chleba či povidlový frgál, to je prostě něco! Mimochodem víte, jak chutnají uši? Pokud ne, vypravte se do Štramberka. I jím jedna z cyklotras Beskydské magistrály prochází. A navíc je tu Trúba, ze které se rozhlédnete po malebném okolí, a jaskyně Šipka – dávný domov pravěkých lidí. Nebo vás láká prostřídat cyklistiku s koupáním? Tak to se vypravte na odpočinkový výlet od jedné přehrady ke druhé, ze Žermanic do Těrlicka. A cestou se zastavte u Kotulovy dřevěnky, jedné z nejstarších roubených lidových staveb na Těšínsku. Svému cyklovýletu tak dáte ještě další rozměr a doma budete mít o čem vyprávět!

Obavy, že delší výpravu na bicyklu nezvládnete, jsou zbytečné. Severní Moravu a Slezskem se můžete projet i na elektrokolích. A ani nemusíte mít vlastní... Půjčovny najdete například

na Ostravici, Bílé, Čeladné a vůbec po celých Beskydech. Samostatných nabíjecích stanic je tu také dostatek, jedna z nich dokonce i na vrcholu Lysé hory. A ke komfortní cyklistice v Beskydech přispívají i cyklobusy, které vás přivezou přímo na místa, z nichž můžete vyrazet na cyklovýlety po zdejším nádherné krajině poseté kostelíky a chalupami postavenými z kmenů staletých stromů i rozhlednami shlížejícími do údolí třeba z Velké Čantoryje, Čartáku u Třeštíku nebo z Velkého Javorníku. V paměti vám navždy uvízne i zřícenina hradu Hukvaldy, Jurkovičovy stavby na Pustevnách a mnohá další místa.

Patříte k zapřísáhlým sportovcům a rádi si občas vyčistíte hlavu zdoláním pořádného kopce? Pak vsadte na Lysou horu. Odměnou za padesátikilometrový stoupák se startem v obci Krásná je výhled třeba až na Tatry. A pokud vás láká adrenalin, je skvělým tipem opravdu náročný Gorolia MTB track

vedoucí kolem Jablunkovska, případně vaši fyzickou prověří bikepark na Morávce – Sviňorkách či single trailu na Horečkách ve Frenštátě pod Radhoštěm a v resortu Bílá. Jedno je jisté. Ať se v Beskydech vypravíte na kole kam-

koliv, zcela jistě neprohloupíte. Vždyt toto pohoří je protkáno bezmála dvěma tisíckami kilometrů cyklostezek!

www.severnimorava.travel.cz
www.mtbbeskydy.cz

JESENICKÁ MAGISTRÁLA – CYKLISTICKÝ KOKTEJL MNOHA CHUTÍ A BAREV

Kouknout na azurovou oblohu, zhluboka se nadechnout vzduchu provoněného okolními lesy a pak dál ochutnávat ten přírodou a lidmi opravdu dobře namíchaný koktejl. Mísí se v něm dobrodružství s odpočinkem a špetka romantiky je ve vyváženém poměru se zábavou i pořádným kusem dřiny. Říká se mu Jesenická magistrála. Ochutnejte!

Začít můžete třeba na Červenohorském sedle a po hřebenu se vydat k Pradědu trasou, která je nejen cyklistickým zážitkem, ale zejména rozlehlou přírodní galerií až marnotratně hýřící výhledy, z nichž se tají dech. Minout nemůžete zdejším oázu – turistickou chatu Švýcárnu dokonale zapadající do krajiny. Chvilka odpočinku přijde k duhu a pak už dál k Pradědu, nejvyšší hoře Moravy s nejvyšší položenou restaurací v Česku a nejvyšším – i když umělým – bodem republiky. Byl by to opravdu důstojný cíl cesty... Jen kdyby kolem nebylo tolik lákadel, která byste si neměli nechat ujít! Stavte se na Ovčárně, která kdysi bývala útočištěm ovčáků. A nebudte smutní. Na Praděd se ještě můžete vrátit, když se sem necháte vyvézt z Funparku Koprivná, abyste pak mohli z kopce dolů frčet na koloběžce. Třináctikilometrová jíízda je nezapomenutelným zážitkem, který

ještě umocníte v Bikeparku Koprivná se čtyřmi trasami o délce dvanáct kilometrů, nebo se zklidníte ve zdejším wellness.

S nudou v Jeseníkách nepočítejte. Na své si tu přijde opravdu každý. Ten, kdo obdivuje přírodu, jež si zde stále ještě uchovává půvabné rysy nedotčenosti, příznivec posezení v hospůdkách, v nichž to voní borůvkovými knedlíky, biker toužící po dobrodružství i člověk obdivující boží muka, kapličky a vesnická stavení. Takový romantik by si neměl nechat ujít návštěvu zámku v Bruntále a pak si výlet zpestřit v místním aquaparku.

Na cyklovýlety se můžete vydat i na elektrokolce, a to ani nemusíte mít vlastní. Stačí navštívit Vrbno pod Pradědem, kde byste si neměli nechat ujít spanilou jízdu na bobové dráze nebo pár dobrodružných chvil v bikeparku. Stejně ochotně vám kolo zapůjčí v Krnově nebo v Karlově Studánce – lázních s nejčistším vzduchem ve Střední Evropě a s nádhernými dřevěnými stavbami s citem zasazenými do malebného údolí, jímž protéká nespoutaná Bílá Opava. Touto nejkrásnější bystřinou Jeseníků prochází naučná stezka, jež říčku přeskakuje mnoha lávkami. Možná po nich občas prochází i sám Praděd, vládce Jeseníků. ☺

TECHNOTRASA ANEB PO STOPÁCH INDUSTRIÁLNÍHO DĚDICTVÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Vyzkoušejte si na vlastní kůži, jaké to je sfát do hlubin uhelných dolů, zažijte pocitu vojáka ukrývajícího se v bunkru anebo se projedte parním vlakem po úzkokolejce. To je pouze zlomek zážitků, které můžete zažít na Technotrase spojující výjimečné industriální památky Moravskoslezského kraje.

Minout byste neměli Ostravu, jejíž železárenskou minulost připomíná bezmála 200 let starý areál Dolních Vítkovic. Tady si budete připadat jako hrdinové románu Julese Verne, v němž se historie snoubí s budoucností. Na vyhlídkovou věž Bolt Tower, která vyrostla přímo na vysoké peci, vás vyveze skipový výtah, spoustu zábavy si užijete v interaktivním Velkém a Malém světě techniky a dech se vám bude tajit nad fantastickou přestavbou bývalého plynomeru na halu Gong.

Za přiběhem uhlí na Ostravsku se vydejte na vrch Lanek. Právě tady totiž „černé zlato“ používali již pravěcí lidé – jako jedni z prvních na světě! V Lanek Parku vás v největším hornickém muzeu v Česku seznámí s těžbou uhlí bývalí horníci, s nimiž sfáráte výtahem, který kdysi opravdu vozil havíře. A pak si budete moci vyzkoušet i něco z těžké práce, která k této profesi neodmyslitelně patří.

Ale Lanek není jediným místem, kde se v Ostravě s bohatou historií těžby uhlí setkáte. Úžasná atmosféra a zážitky vás čekají také v Dole Michal. Přestože tu fárání bylo už dávno ukončeno, budete mít neodbytný pocit, že horníci to tady nikdy neopustili a že se k vám za chvíli přidají v řetězové šatně, ve výdejní svačin nebo v „lampovně“, kde kdysi fasovali svítlny. Až si to tu prohlédnete, můžete si obraz Ostravy doplnit prostřednictvím poutavých interaktivních výstav v Hasičském muzeu, Železničním muzeu či Expozici historických motocyklů.

Je-li vaší srdcovkou vše, co je spojeno s dopravou, nesmíte si nechat ujít návštěvu Technického muzea Tatra v Kopřivnici! Pohlédnout si tady kromě jiného můžete i první automobil v Rakousko-Uhersku a nákladní vůz, za jehož volantem vyhrál Karel Loprajš Rallye Dakar! Pokud vás víc zajímají vlaky, bude pro vás tím pravým místem Vagonářské muzeum na zámku ve Studénce. Kromě expozice věnované železniční dopravě a historii místní továrny na vagony vás nenechá v klidu funkční model dvoukolejné dráhy, který je snem nejednoho kluka. A což takhle projet se opravdovým parním vlakem po úzkokolejné dráze? V tom případě vyrazte do Jeseníků, kde tento unikát spojuje Třemešnou s Osoblahou.

Neopakovatelný zážitek ještě znásobí úžasný výhled do krajiny. Pokud ji nechcete hned tak opustit, navštivte historickou kosárnu v Karlovicích, kde nahlédnete do venkovského života ještě před stoletím páry. Jeho připomínkou jsou také větrné a vodní mlýny v Moravském Kravařsku. Navštívit můžete dva – vodní mlýn Wesselsky ze 16. století, který stojí nedaleko Oder a schází mu jen jediné – opravdový vodník –, a větrný mlýn v Bravinném u Bílovce jako vystřižený z pohlednice z Holandska.

Technotrasa má pro každého nadšence techniky něco. Ti, kteří se zabývají vojenskou historií, ocení skvěle zachovalou pevnost u Darkoviček a pěchotní srub Na trati nedaleko Bohumína. Ani tím však nemusí vaše pouť za technickými unikáty skončit. Zlatavou tečkou za putováním po industriálních klenotech může být pivo čerstvě načepované přímo v pivovaru Radegast v Nošovicích, kde vás navíc seznámí s tajemstvím výroby tohoto moku. A pokud si to celé budete chtít zopakovat, tentokrát ovšem v trochu jiné atmosféře, nenechtejte si uniknout Fajne léto plné minifestivalů s koncerty, soutěžemi a putovými prohlídkami. Tento projekt trvá od července do září a ve vybraných dnech rozezvučí jednotlivé body Technotrasu. ☺

KALENDÁŘ AKCÍ

Týden slezské kuchyně
5. – 14. 4. 2019, Opavské Slezsko

Rainbow Run
25. 5. 2019, Ostrava

MHF Leoše Janáčka
28. 5.–1. 7. 2019, Různá místa v Moravskoslezském kraji

Ostravská muzejní noc
8. 6. 2019, Ostrava

Mezinárodní folklorní festival Frýdek-Místek
11. – 17. 6. 2019, Frýdek-Místek

Oldies festival
15. 6. 2019, Ostrava

Beethovenův Hradec
15. – 16. 6. 2019, Hradec nad Moravicí

Zlatá Tetra Ostrava
20. 6. 2019, Ostrava

DOLAŇSKI GRÓM
22. 6. 2019, Karviná

Festival v ulicích
28. – 29. 6. 2019, Ostrava

Fajne léto
2019, červenec – září 2019, Různá místa v Moravskoslezském kraji

Beats for Love
3. – 6. 7. 2019, Ostrava

Na příkaz císaře
13. – 14. 7. 2019, Sovinec

Colours of Ostrava
17.–20. 7. 2019, Ostrava

Více informací na www.severnimorava.travel/co-se-deje/kalendar-akci

ZA FOLKLOREM TĚŠÍNSKÉHO SLEZSKA, ANEB POZNEJTE ŽIVOT GOROLŮ

Folklor, tedy kroje, písně, nářečí v oblasti Těšínského Slezska jsou jiné, než jak je zná turista z vesnic na jižní Moravě či na Hané. Tady, na Těšínsku, návštěvník na první pohled pozná, že život lidí ovlivnily přírodní podmínky - hory a lesy, pastviny a políčka. I kroje jsou spíše praktické a prosté, ale v tom je jejich krása.

Na místní folklor nenarazíte jen na slavnostech, jakými je například vyhlášené Gorolskie Święto. Doslova v přímém přenosu poznáte zdejší kolorit při každém rozhovoru s lidmi. V nářečí se zrcadlí, že se tento region na pomezí České republiky, Slovenska a Polska tvořil doslova bez hranic. A když ochutnáte místní speciality, poznáte další rozměr života lidí, kteří si říkají Goroli. Tady je folklor stále ještě součástí každodenního života. (pž) 🇵🇱

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO - REGION, KDE HRANICE ZEMÍ JSOU DNES TURISTICKOU ZAJÍMAVOSTÍ

Pokud přemýšlíte, kde strávit víkend či dovolenou v Česku, rozhodně si do svých plánů zapíšte Těšínské Slezsko. Jen málokterá oblast si zachovala tolik původních lidových tradic a folklóru, jako se to daří v nejvýchodnější části České republiky - v regionu v okolí Těšína, Třince, Jablunkova...

Setkávají se zde zvyky tří zemí. Soužití Slezanů, Slováků a Poláků prolíná každodenní život a poznáte to podle místní kuchyně, specifického nářečí nebo třeba lidové architektury. Těšínské Slezsko lemuje pás Slezských Beskyd s legendami opředeným vrchem hory Velká Čantoryje. Hřebenové trasy jsou ideální pro

horská kola nebo pěší túry. Horské chodníky vedou kolem tradičních turistických chat, které stojí většinou v místech s výhledy do okolní krajiny.

Pro návštěvníky, kteří rádi poznávají historii, je v Těšínském Slezsku řada míst, která stojí za to poznat - najdete tady dávno zaniklá sídla prvních Slovanů, stejně jako krásou stále zářící zámky odrážející bohatství slezské šlechty. A to vše je zpestřeno původní dřevěnou lidovou architekturou, od typických chalup přes vesnické kapličky až po kostelíky na hřebenech hor.

Za návštěvu stojí místo, kde se stýkají hranice tří zemí: České republiky, Slovenska a Polska. Tak zvané Trojmezí najdete u obce Hřčava, na lukách za hustými lesy nad Jablunkovským průsmykem. Kamenné obelisky se symboly tří zemí připomínají odvěké soužití lidí v této části Evropy. A když už jsme u těch hranic - jen nedaleko odtud můžete najít další z vlastivědných a historických unikátů. Na opačné straně údolí nad Mosty u Jablunkova se nachází Šance - pevnost, která v dávných dobách střežila vstupní bránu do země, tedy pověstný Jablunkovský průsmyk. Tady příroda otevřela dveře

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO JE RÁJEM HORSKÝCH CYKLISTŮ

Milovníci horské cyklistiky, kteří touží po kombinaci náročných stoupání, krásných hřebenových tras s výhledy do krajiny a adrenalinových lesních sjezdů, vědí, že toto vše najdou v Těšínském Slezsku. Zde je horská cyklistika ještě taková, jaká má být. Méně náročné trasy po zpevněných cestách si vybere rodinka se dětmi, drsní bajkeři si přijdou na své v kopcích Těšínských Beskyd.

K cyklovýletům láká Trojmezí, místo, kde se scházejí hranice České republi-

ky, Polska a Slovenska. Každý zvládne desetakilometrový okruh kolem Prašivé. Fajnšmekři se mohou vypravit na 87 kilometrů dlouhý okruh kolem Jablunkovska, který je okořeněn výjezdem na bájnou Velkou Čantoryji. A pokud je někdo nadšenec závodění, může se zapojit do seriálu Uphill MTB Beskydy.

Projedte se Těšínským Slezskem na kole a poznejte ráj horských cyklistů. (pž) 🇵🇱

v hradbě neprostupných hor. A proto právě tudy proudily karavany kupců. Ale také vojenské šiky. Pozůstatky mohutného opevnění jsou dodnes na kopci s půvabnými výhledy na Těšínsko a na Slovensko poznat. Přímo to tady voní historií místa, které navštívil (a patřičně zvelebil) i mladíček Josef II., syn císařovny Marie Terezie...

Jedno z nejzajímavějších míst této oblasti najdete u Chotěbuze. Slovanské hradiště, jehož pozůstatky před desetiletími objevili archeologové, je dnes znovu postaveno a připomíná dobu, kdy právě tady, na kopci nad řekou Olší, hospodařili staří Slované. Jen coby kamenem dohodil je město Těšín - dnes stejnou řekou, tedy Olší, rozdělen na český a polský. V dávné minulosti jedno velké a důležité město. V dobách nedávno minulých město drsně rozdělené hranicí a střežené celníky. Dnes dvě části jednoho města, které sice leží ve dvou zemích, ale kde už zase lidé žijí společným životem.

Ale pojďme dál. Prales se zvučným názvem Mionší zavede návštěvníky do míst, kde rostou staleté stromy, do lesů, kde se nesmělo a dodnes nesmí těžít a kde tedy příroda žije podle svých

dávných pravidel. Komorní Lhotka, obec pod horami, je pověstná bylinnými lázněčkami, unikátní saunou a tím, že odtud vystoupíte k jednomu z původních dřevěných kostelíků na hoře zvané Prašívá.

Těšínské Slezsko je ale také region, který v nedávné historii vyrostl na těžbě černého uhlí. Jedním z míst, která se v mozkových závitech našince spojují s pojmem uhlí, je Karviná. Nedejte se mýlit - i toto město má svou silnou historii. Objevíte ji například v historické části Fryštát se zámek a překrásným parkem. Toto je původní Karviná, místo slezské šlechty.

To vše a mnoho jiného a dalšího, najdete na Těšínském Slezsku. Ještě jeden, a to turistický, unikát zde na návštěvníky čeká. Je jím návštěvníká karta. První karta tohoto druhu v Moravkoslezském kraji, díky které se o všech atraktivních místech regionu dozvíte. Spolu s průvodci tímto regionem ji pořídíte v informačních centrech, u historických památek, v hotelích či penzionech. Díky ní se dozvíte, která místa regionu navštívit a co tam najdete.

Těšínské Slezsko je totiž místem, kde si návštěvníků váží. 🇵🇱

AKTIVNÍ TURISTIKA V DOLNÍM SLEZSKU

Kromě historických památek – desítek muzeí, církevních staveb, pozoruhodných hradů a zámků, které se nacházejí v celém regionu, od severních částí až po Kladskou kotlinu, Dolní Slezsko má také řadu oblíbených destinací pro turisty, které zajímá aktivní odpočinek. Atraktivní jsou nejen starobylé uličky Vratislavi, Lehnice, Valdenburku anebo Hlohova, ale rovněž přírodní dědictví a zvláště možnosti, jaké se otevírají před návštěvníky jižní části oblasti, které umožňují najít libovolný způsob odpočinku v přírodním prostředí.

Máme tu například návrh pro milovníky cyklistiky. Kolo je skvělá volba pro ty, kteří oceňují mobilitu, ale zároveň chtějí trávit volný čas v přímém kontaktu s přírodou. Dolní Slezsko nabízí rozmanité cyklotrasy – pro méně i více zkušené cyklisty, jak v nížinné tak i v horské oblasti. Doporučujeme zvláště ty druhé, zajímavé a velice atraktivní z hlediska nádherných výhledů a vhodné k sportovnímu a rekreačnímu využití.

Skvělé cyklotrasy najdete v Krkonoších a v Jizerských horách, jejichž část patří k mezinárodní cyklostezce „Liczyrzepy“ („Krkonoše“) a táhne se podél celého pohoří Sudet, od Německa přes polsko-českou pohraniční oblast. Skvělé pro provozování cyklistiky je nízké, ale členité pohoří Kačavské hory (Góry Kaczawskie). Mírné pahorky by neměly dělat problémy ani méně zkušeným cyklistům, a vulkanické přírodní útvary jako například Wielistawské varhany (Organy Wielistawskie), které vznikly během vulkanické činnosti, jsou výjimečnou turistickou atrakcí pro každého, kdo se zajímá o přírodní dědictví našich zemí.

Adrenalinové ježdění pro milovníky jízdy na kolech poskytuje třeba Zóna MTB Sudety a Singletrack Glacensis. První znamená aktuálně největší s-

tém horských cyklistických tras v Polsku, více než 500 km tras v Sovích horách a Suchých horách, patří k nejpůsobivějším a nejmalebnějším regionům Dolního Slezska. Potěší jak rozmanitost a pestrost jednotlivých úseků (cross-country, enduro, singletrack) tak rozvinutá síť certifikovaných ubytovacích a gastronomických zařízení, opravárenských stanic a několik přístupových bodů. Druhý – po ukončení projektu zahrnujícího konečnou infrastrukturu (označení, mosty, lávky atd.) a zavedení vhodných způsobů ochrany přírody, zpřístupní více než 130 km cyklostezek podél malebné Kladské kotliny a bude jedinou tak dlouhou sítí cyklotras typu singltrek v Polsku. Podobných tras na polsko-českém pohraničí je několik, připomeňme například Singltrek pod Smrkem, který v současné době nabízí trasy v úhrnné délce přes 80 kilometrů.

Další nápad na aktivní turistiku na jihu Dolního Slezska je recesistická akce „Spływ na BeleCzym (Splutí na čemkoliv) po řece Nysa Kłodzka, součástí dědictví Bardské hory (Góry Bardzkie) na dvě části, v okolí historického městečka Barda. Je to asi 15 km úsek řeky, který začíná poblíž ústí Ścinawy, při kterém se nachází malebný skalnatý útes, a končí v speciálně vyznače-

né místě pro spuštění na vodu, skoro přesně v centru města. Na řece je pět velkých meandrů protínajících Bardské hory, tvořících klikaté údolí lemované strmými skalními útesy. Krásu postglaciální rozmanité krajiny je nejlépe obdivovat z vrcholu Bardské hory (593 m n.m.), ale pokud chcete skutečně poznat to neuvěřitelně krásné místo, je třeba se podívat z jiné perspektivy – od vodní hladiny. Vodní turistika na Nise je příjemná nejen díky nízké vodní hladině, co umožňuje výlety na kanoích a pontonech i rodinám s dětmi, ale

těž díky čisté vodě, zeleným břehům a krásné přírodě! 🌿

KULINÁŘSKÉ SPECIALITY DOLNÍHO SLEZSKA

Dolní Slezsko je vskutku výjimečnou oblastí z hlediska turistických destinací a přírodních krás. Je zde mnoho zajímavých objektů, starobylými hra-

dy a zámky počínaje až k monumentálním církevním stavbám, které jsou nyní považovány za umělecké památky. Mnohé jsou zapsané v seznamu

světového dědictví UNESCO. Národní parky, přírodní rezervace, přírodní památky, které chrání výjimečně cenné části přírody a zajímavosti. To všechno potvrzuje, jak obrovský je potenciál regionu. K opravdovému kulturnímu bohatství regionu spojeným s kulturním a přírodním dědictvím, které odráží bouřlivou a různorodou historii slezské země, je neméně zajímavá kulinařská tradice spjatá s minulostí.

Na kulinařní dědictví Slezska, které se nám objevuje ve své dnešní podobě, měli vliv jak Poláci, Němci, Židé, Rakušani tak Češi. V té pestré směsi kultur a národností, která se během staletí mnohokrát musela přizpůsobit střídajícím se panovníkům, vznikla zcela neobvyklá a pestrá kulinařská tradice. Nejlepší šéfkuchaři si jsou vědomi toho, jaké mají možnosti, poněvadž ve své práci mohou používat nejlepší regionální a tradiční produkty. Inspirující se staro-

bylími recepty připravují jídlo jedinečné chuti a obohacují tímto způsobem moderní a otevřenou na svět polskou kuchyň. Poznávání Kulinařských specialit Dolního Slezska je výborná nabídka především pro milovníky dobrého jídla, tj. turisty, kteří mají zájem o putování za chutnou a nevěšdní specialitou, obdivování kuchařského umění, místních pokrmů, vlastně chtějí přijít tomu „na chuť“.

Vášeň a angažovanost šéfkuchařů restaurací Dolního Slezska a místních výrobců lze doslova vycítit a vychutnat ve více než padesáti místech označených na stezce. Kromě toho se můžete rozhodnout ochutnat vybrané speciality kuchařů v hradních, zámeckých a hotelových restauracích. K tomu ještě pivo z Pivovaru Kamienna, likér vyráběný v Borowicach z krkonošských bylin, čerstvé ryby a smažený sýr v Raju Pstrąga (Pstružím ráji), tradiční domácí chléb z farmy Gotwaldówka, a mnohé

další speciality. Cestování cestou Kulinařských specialit Dolního Slezska je skvělou příležitostí k návštěvě České republiky a seznámení se se specialitami našich jižních sousedů. Je možné si vyzkoušet, jak to vypadá „na druhé straně“ v česko-polské pohraniční oblasti. Není třeba zdůrazňovat, že místní víno a pivo, sladká jídla, jako jsou ovocné knedlíky, a tradiční masitá česká jídla nepotřebují speciální reklamu!

Cílem naší činnosti a vzájemné spolupráce je propagace uznávané značky, rozpoznatelné nejen nejbližšími sousedy Polska, ale i ve světě. Organizátoři a pořadatelé stezky zdůrazňují význam spolupráce sítě restaurací a místních výrobců kvalitních regionálních produktů pro rozvoj gastronomického cestovního ruchu v regionu. Nečekejte a neváhejte – je nejvyšší čas využít příležitost a ochutnat speciality a pochoutky Dolního Slezska! 🌿

EVROPSKÁ KULTURNÍ TRASA - HRADY A ZÁMKY

Bouřlivé dějiny Slezska zanechaly mnohé památky, které jsou cestou k našim společným kulturním kořenům. Přežily otřesy dějin a stále lákají svou krásou. Malebné horské hrady, opevnění a tvrze, honosné paláce, které kdysi patřily možným pánům a rytířům, tajemné zříceniny a rozvaliny historických hradů, které dnes slouží jako tichá připomínka jejich slavných dnů, jsou hrdými pozůstatky své bývalé slávy a kulturním svědectvím regionu krásně vepsaným v krajině zřícenin, „korunním klenotem“ Slezska. Jednotlivé stavby se stavěly na přání piastovských knížat anebo bohatých německých majitelů a pánovníků. Většina hradů byla vypalována, bořena, vysázena do povětří, drancována a následně mnohokrát přestavována a obnovována. I když všechny objekty ve zkoušce času neobstály, uchovaly si svou identitu a úžasnou atmosféru.

Evropská kulturní trasa - Hrady a zámky slouží propagaci kulturněhis-

torických památek a objektů a patří k nejzajímavějším v této oblasti, která nejen zahrnuje jihozápadní část Polska ale i celou česko-polskou pohraniční oblast. Milovníci turistiky a návštěv zámků mohou využít možnosti návštěvy objektů o výjimečné historické a architektonické hodnotě.

Na několika místech v dolnoslezském úseku trasy, ke které patří rovněž hrady a zámky České republiky po jižní straně Sudet, najdete stejně působivé a pozoruhodné historické stavby. Navštivte ukrytý uprostřed lesů a krásné přírodní scenérie hrad Książ, hrad Czocha, zámek Marianny Orańskiej v Kamieńcu Ząbkowickim, monumentální Statní hrad a zámek Frýdlant, okouzující interiéry zámku Nové Město nad Metují anebo zříceniny horského hradu Skály jižně od Skalního města Adršpach.

Kromě několikasetletých dějin a překrásné lokalizace v panenské přírodě některé objekty navrhují ubytování jak v historických – dobových tak v moder-

nizovaných interiérech, skvělé občerstvení a možnost zúčastnit se rozličných kulturních akcí (festivalů, pikniků, rekonstrukcí bitev, historických rytířských turnajů atd.). Je to pouze zlomek možností, které Vám nabízí kulturní trasa od okolí Vratislavi až po Kladskou kotlinu a horské oblasti v jihozápadní části Dolního Slezska.

Pokud je pravdivé tvrzení, že minulost nás provázejí především lidé, nesmí se zapomenout na ty, kteří vynakládají obrovské úsilí obnovy zvyšování povědomí v oblasti odkazu našich předků, součástí kulturního dědictví regionu. Takový návrh do minulosti (například rekonstrukce dávných bitev anebo obnovení starodávných receptů), přispívají k formování současnosti a mají kladný vliv na budoucnost. Není to jen historický odkaz z minulosti, je to činnost na ochranu a podporu regionu.

Evropská kulturní trasa - Hrady a zámky Dolního Slezska je vyznačena jako atrakce pro motocyklisty s přihlédnutím k neobyčejně zajímavým úsekům

vyhlídkových cest, zejména v horských oblastech Sudet, ale nic nebrání tomu, aby byly navštěvovány jednotlivé objekty cykloturisty nebo je možné přijet

autem, vlakem anebo autobusem. Není důvod čekat - Evropská kulturní trasa - Hrady a zámky Dolního Slezska Vás srdečně zvou už teď! 🌿

OPOLSKO JEDE

Po stopách historie

Opolské Slezsko nabízí mnoho zajímavostí, předčí v tomto nejeden, větší a lidnatější, region. Leží na polsko-českém pohraničí a má velmi bohatou historii, která zanechala své stopy v hmotné i nehmotné kultuře.

Od pradávna toto území přecházelo do rukou různých vládařů, dynastií a rodů. Opolsko je dějištěm historie, v němž staré kulisy stále ožívají nové generace herců. Po deset století se Opolí nacházelo pod českou, rakouskou, pruskou a polskou nadvládou. Střetáváme se zde s piastovskou gotikou, královským a císařským barokem, pruským klasicismem, německým bauhasem a modernismem, socrealismem lidové demokracie i se současnou architekturou. Nejlépe nasajeme klima kulturního dědictví Opolska, když ho projdeme křížem krážem a nalezneme místa a objekty představující různá období.

Středověké klima pocítíme v Rytířském hradě (Gród Rycerski) v Biskupicích u Byczyny, v severní části regionu. Rekonstrukce středověkého hradu vytvořená z dřevěného opevnění se mění v dějiště zápasů bojovníků nebo rytířských turnajů. Návštěvníci mají možnost vyzkoušet si střelbu z luku na terč, prohlédnout si mučírnu, poznat středověké technologie výroby a tehdejší domácí práce. Organizátoři akcí, z nichž hlavní je Mezinárodní rytířský turnaj konající se v květnu, zvou také na výuku starých tanců, běhy rytířů nebo ukázky středověkého dělostřelectva. Město Byczyna je obehnaná obrannými hradbami z 15. století, většina památek (např. radnice, kostel a brány) pocházejí z této doby.

Svým opevněním však Byczyna nemůže konkurovat Paczkowu, který je nazýván „polským Carcassonem“. Město ležící v těsné blízkosti polsko-českých hranic má velmi dobře zachovalé středověké obranné hradby s 19 baštami. Kamenné zdi místy dosahují až 7 metrů a obklopují město pravidelnou elipsou o délce 1,2 km. Atraktivitu hradeb dodávají tři věže s branami. Nachází se zde kostel sv. Mikuláše, který je považován za nejznámější opevněný kostel ve střední Evropě, a legendami opředený „Katův dům“ postavený z hrzděného dřeva.

Za „Slezský Řím“ je považováno město Nisa, které toto pojmenování získalo svou historií a památkami: kostely, náměstím s radnicí, Tritónovou kašnou, Biskupským palácem a skupinou vojenských objektů, tzv. Tvrz Nisa. V minulosti bylo po staletí důležitým slezským městem a sídlem niského

knížectví. Doporučujeme Nisu navštívit během slavností v rámci Dní Nisy nebo Dní tvrze Nisa, kdy probíhá rekonstrukce historické bitvy.

V dějinách Opolska zanechali své stopy také křižáci, kteří drželi hrad v Namysłowě po více než 100 let. V 13. století Opolsko čelilo tatarským nájezdům. Z té doby pocházejí různé legendy, např. o obraně niemodlińskiego hradu, když jeho obránci vynesli na hradby záračný obraz, rozestoupila se oblaka a dolů se snesl průvod andělů v čele se sv. Uršulou, který přinutil útočníky k ústupu. Tatarské motivy v sobě nese také pověst o erbů města Głuchołazy s kozí hlavou, kterou obyvatelé města využili při tatarském obléhání. Głuchołazy dodnes mají kozí hlavu ve svém znaku. Głogówek se v minulosti zapsal do dějin Polska tím, že poskytl útočiště významným osobnostem: králi Kazimíru Velikému a Beethovenovi, kterému je věnován hudební festival. Do výčtu památkově zajímavých měst, která dýchají na své návštěvníky historii, se řadí Prudnik, Otmuchów, Krapkowiec, Olesno a Kluczbork.

Významné místo v dějinách zaujímala opolská větev Piastovců, knížata vládoucí od poloviny 13. století do konce 15. století. Nejzámožnější z nich, Vladislav Opolský, byl uherským palatinem, místodržícím v Haličské Rusi a rádcem v Polském království, dokud nevešel do politických sporů s Vladislavem II. Jagellem. Právě on přivezl z Rusi krásný obraz Matky Boží Čenstochovské pro paulánský klášter, který založil na Jasné Hoře v Čenstochově. Stezka opolských Piastovců vede ze starobylého města Brzeg, jehož renesanční zámek je přirovnáván ke krakovskému zámku Wawel a v němž dnes sídlí Muzeum slezských Piastovců (Muzeum Piastów Śląskich), přes hrady a zámky v Niemodlině, Kędzierzynie-Koźle, Ślawicích až do Opolí. Největší dědictví opolských Piastovců se nachází právě v hlavním městě regionu. Nachází se zde Piastovská věž, pozůstatek hradu z 13. století a hrobka opolských knížat ve františkánském kostele.

Aktivně i zábavně

Když pohlédneme z Piastovské věže, uvidíme vedle ní opolský amfiteátr tisíciletí – symbol města známého národním festivalem polské písně, díky němuž získalo slávu jako „hlavní město polské písně“. Není proto divu, že zde vzniklo unikátní Muzeum polské písně (Muzeum Polskiej Piosenki). Seznamte se s památkami Opolí: okázalou katedrálou a starobylými kostely, budovami na hlavním náměstí a s krásnou radnicí. Malebné

historické centrum sousedí se známými „opolskými Benátkami“ – řadou barevných domů, které se zrcadlí na hladině kanálu Młynówka. Zajímavým místem je Univerzitní vrch (Wzgórze Uniwersyteckie) zvané „opolskou Akropolí“. Nachází se zde několik historických a moderních soch. Mnoho atrakcí lze pozorovat z paluby lodě plavící se po Odře. Nad městem se tyčí kostel Matky Boží Bolestné, kde sv. Vojtěch hlásal evangelium, dotkl se hůlkou kamene, z něhož vytryskl pramen. Opolí nejsou jenom památky, návštěvníky jistě upoutají také malebné oázy zeleně, např. Ostrov Bolko (Wyspa Bolko) se zoologickou zahradou, který je využíván především k rekreaci.

Úplně jiná „zvířata“ na návštěvníky čekají v Jura parku v Krasiejowě, kde se na ploše cca 40 ha nachází 250 modelů dinosaurů. Odkazují k světově nejstaršímu archosaurusovi známému jako Silesaurus opolensis, který na tomto území žil před 230 miliony let. Jeho kostra byla nalezena právě v této lokalitě. Parkový komplex přináší nejen zábavu, ale také mnoho informací díky multimediaální prezentaci, tunelu času, kinu 5D a vzdělávacímu parku o vývoji člověka (Park Nauki i Ewolucji Człowieka).

Poblíž se nachází Turawské jezero. Tato nádrž je vyhledávaným rekreačním místem pro obyvatele Opolí vzdáleného jen 16 km. V jeho okolí se nacházejí četná střediska, možnosti ubytování a zapůjčení vodáckého vybavení. Milovníci vodních sportů (jachtingu, plavání nebo lovu ryb) mají v Opolsku na výběr více možností, ke svým zálibám mohou využít také další jezera: Niské a Otmuchowské. Kajakáři mohou splavit některou z řek: Odra, Nisa, Strobrawa nebo Mała Panwia, která je díky svému malebným meandrům nazývána „opolskou Amazonkou“. Návštěvníci mohou využít služeb přístavů a řady půjčoven kajaků. Hledáte-li klidnější vodní zážitky, můžete vyzkoušet plavbu parníkem na Odře a Gliwickém kanále, která vede v okolí města Kędzierzyn-Koźle na

trasách, na nichž můžete objevovat hydrotechnické památky.

Severně od Opolí vytvářejí dva krajinné komplexy zelený prstenec. Jedná se o Strobrowskou chráněnou krajinnou oblast, která sousedí s Niemodlińskými bory. V parku se nacházejí pěší a cyklistické stezky s turistickými atrakcemi. V jižní části regionu je vyhledávaným rekreačním místem chráněná krajinná oblast Opavských hor rozkládající se v blízkosti česko-polských hranic. Z vyhlídkové věže nacházející se na nejvyšším vrcholu, Biskupská kopa (890 m. n. m.), se rozprostírá výhled na lesní komplex, v němž se skrývají malebné stezky a vinoucí se řeky v kaňonech. Za pozornost stojí také stezka čarodějnic na česko-polském pomezí.

Mezi velké atrakce patří také Chráněná krajinná oblast Hora sv. Anny. Toto místo přináší esenci Slezska, která je poznamenána povstaleckými boji o příslušnost k Polsku. Význam krajiny tohoto geoparku podtrhují jeho skalní útvary vulkanického původu porostlé bukovými lesy. Návštěvníci mohou obdivovat amfiteátr se 7000 místy vytvořený v bývalém kamenolomu. Je to důležité zastavení pro poutníky směřující do kláštera s bazilikou sv. Anny. Jeho význam z hlediska vzdělávání podtrhuje také blízkost Muzeum povstání (Muzeum Czynu Powstańczego). V nedaleké

Olszowě vznikl park sakrálním miniatur (Park Miniatur Sakralnych), kde se na ploše 2,5 ha nacházejí repliky nejzajímavějších sakrálních objektů z celého světa.

Aktivnímu odpočinku a adrenalinovým sportům se lze v Opolsku oddávat různými způsoby, lze také využívat nabídky turistických služeb. Návštěvníci mohou poznávat region z koňského hřbetu nebo ze sedla jízdního kola. Nachází se zde četné koňské stáje (především jezdecké kluby v Zakrzowě a Jakubowicích), lanová centra, hřiště pro paintball, kryté plavecké bazény a vodní parky. V Opolí lze využít i umělé kluziště a služby potápěčského klubu.

Zlepšení zdraví a psychické kondice mohou přinést návštěvy středisek, v nichž se v 19. století začala rozvíjet tradice léčení metodami vycházejícími z objevů doktora Vincenze Priessnitzze a kněze Sebastiana Kneippa. V bývalých lázních v Głucholazích mohou dnešní hosté odpočívat v klidném lázeňském parku a léčit se v místních sanatoriích. K podobným účelům se využívá rehabilitační sanatorium Sebastianum Silesiacum v Kamieni Śląském, v místě kultu sv. Jacka z rodu Odrowążů, který založil polský řád dominikánů. Vedle chrámu se nachází bylinková zahrada, v rozsáhlém parku pod starými košatými stromy mohou návštěvníci rozjímat a odpočinout si od každodenních povinností. 🌿

TEMATICKÉ PROCHÁZKY

Stezka hradů a paláců Na území Opolského Slezska, podobně jako Dolního Slezska, je téměř dvě stě hradů a paláců, čili největší koncentrace v celém Polsku. V samotném Opolí bývalé hrady připomínají dvě věže: Piastovská věž a druhá se nazývá „Horní hrad“ (Zamek Górny). Skutečnou perlou této stezky je zámek v obci Moszna, který připomíná Sněžurčin palác z Disneylandu. Má 365 místností a 99 věží a věžiček. Kolem zámku se rozprostírá park, který je znám festivalem Hudební svátek kvetoucích azalek (Muzyczne Świąto Kwitnących Azali). Zámek slezské větve Piastovců v Brzegu díky renesančním ohozům získal pojmenování „slezský Wawel“. Palác v Nise je přirovnáván k Lateránskému paláci v Římě, protože byl postaven ve stylu

italského baroka. V zámku v Rogożu Opolském se nacházejí sbírky Vojvodské veřejné knihovny v Opolí, staré tisky a historické atlasy, včetně dopisů básníka Byrona.

Turisticky velmi atraktivní jsou restaurované historické budovy sloužící jako hotely a restaurace. V paláci v Sulisławiu ze začátku 17. století se nachází centrum ajurvédského lékařství a první pětihvězdičkový hotel v Opolsku. V rekonstruovaném paláci v Pawłowicích se často konají konference, je možné také využít služeb wellness a ochutnat regionální kuchyni. K rekreačním účelům slouží také Palác Jakuba v Jakubowicích, který má vlastní stáje a rybníky určené k rybaření a vodním sportům. Pohádkový novogotický palác v obci Większyce nabízí pohoštění v nádherném interiéru. V Otmuchowském hradě

z 13. století, který je znám díky jezdeckým schodům, se dochovalo mnoho středověkých zajímavostí: propadliště, hladomorna nebo krb s posuvnou zadní stěnou. V palácovém komplexu s parkem v Kamieni Śląském se často konají konference, slouží také jako sanatorium. Okázalý knížecí hrad v Niemodlině, bývalé sídlo slezské větve Piastovců z konce 13. století, byl ve velmi špatném stavu, ale nedávno byl úspěšně rekonstruován a zpřístupněn veřejnosti.

Stezka dřevěné církevní architektury zve návštěvníky do mystické krajiny vonící dřevem, voskem, a kadidlem. Dostanete se do míst, v nichž proniká světlo malými vitrážemi a z temnoty vydobývá krásné interiéry. Kostelíky nacházející se na této stezce pocházejí z 16. – 17. století. Za nejceněnější je považován kostel sv. Anny Samotřetí

v Olesnu postavený na půdoryse rúžice. Dřevěné církevní stavby jsou rozestry na mnoha místech regionu. Stezka vede z Opolí do Olesna, její délka čítá 80 km a lze na ní navštívit 12 míst. Stezka je vhodná také pro cyklisty, kterým se nabízí na několika místech možnost zkratky, lze ji také absolvovat autem nebo autobusem.

Gastronomická stezka „opolský bifyl“ (nář. kredenc) provází přes 18 restaurací nacházejících se v celém regionu, jejichž společným jmenovatelem je výborná kuchyně, profesionální obsluha a návrat ke kulinařským tradicím. Tradiční slezská kuchyně nabízí chutnou chlebovou polévku (wodzionka), slezské knedlíky (kluski śląskie) s roládou a červeným zelím, sladké koláče (kołocze), vynikající uzeniny, ryby ze zdejších vod, regionální sýry a medy. Opolská kuchyně se

značně odlišuje od slezské kuchyně, jest bohatá a pestrá, utvářela se pod vlivem kultury sousedů a obyvatelů přicházejících z východních Kresů (východní území Polska, které po 2. světové válce připadlo do rukou SSSR).

Tradice a folklor Bohatá tradice Opolska můžete nejlépe poznat v Muzeu opolského venkova (Muzeum Wsi Opolskiej), které se nachází na kraji města Opolí. Nachází se v něm 50 starobylých objektů, v nichž jsou umístěny původní přístroje, nářadí a nábytek. Návštěvníci, kteří chtějí něčím završit svůj pobyt v tomto regionu, často vyhledávají suvenýry zdobené květovanými vzory. Ty pocházejí z vyškrabávaných vzorů velikonoční kraslic typických pro tento region. Těmito vzory je také zdoben opolský porcelán, který je zajímavou vizičkou Opolska. 🌿

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO

Těšínské Slezsko je svérázný a originální region, který leží v pohraniční oblasti severovýchodní části Slezska. Hlavním městem je Těšín a územím protéká řeka Olše. Tento region je specifický svou kulturní a regionální rozdílností. Tato nevhodná kombinace přírodních hodnot, lidové zvyklosti a obyčejů, zajímavá Piastovská a rakousko-uherská historie činí z této oblasti neodolatelné místo, které je třeba navštívit.

Bezpochyby, kromě krásných měst a městeček, jsou hory největší atrakcí regionu a lákají turisty po celý rok. Čerstvý vzduch, krásná příroda této oblasti je ideálním místem pro dovolenou s dětmi. Mezi nejznámější vrcholky patří: Skrzyczne, Klimczok, Barania Góra, Czantoria, Stożek a Równica. Hlavními horská města tohoto regionu jsou: Wisła, Ustroń, Brenna a Trójwies Beskidzka. Pro milovníky pěší turistiky a cyklistiky jsou připraveny vynikající

trasy a stezky (více než 500 km značených turistických stezek), které vedou k malebným, historickým kostelům, k dávným šlechtickým sídlům, palácům a hradům.

Tento region není jen turistický a rekreační. Díky speciálnímu mikroklimatu a velké koncentraci solanky byly v horských oblastech zejména v Ustroni a Wisle postaveny sanatoria. Tato zdravotnická zařízení určená k léčbě pohybových poruch, kardiovaskulár-

ních onemocnění, onemocnění horních cest dýchacích. Pacienti mohou využívat přírodní terapii a rehabilitační zařízení.

V letním období je pořádána řada akcí, která zpříjemňují turistům pobyt. K těm nejznámějším patří „Svátek Tří Bratří“, který se koná v Cieszynie a Českém Těšíně, a trvá tři dny.

Mezi nejoblíbenější kulturní akce v regionu patří filmový festival „Kino na hranici“, divadelní festival „Bez hranic“,

operní festival „Viva il Canto“, „Cieszynský podzimní jazz“, „Dekada Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej“, „Panorama Sztuki Chrześcijańskiej „Musica Sacra“.

Největší folklorní událostí je Týden Beskydské Kultury na který se každoročně sjíždějí nejlepší lidové kapely z celého světa. Dalším velice populárním festivalem je Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłos“.

MĚSTSKÉ ATRAKCE A VOLNÝ ČAS

Přemýšlíte, co zajímavého podniknout na území Těšínského Slezska, když je ještě hodně času na dovolenou? Zde je několik tipů jak strávit čas v Cieszynie a ve Wisle, protože Těšínské Slezsko má mnoho zajímavých muzeí!

Nejstarším, a zároveň největším muzeem v Polsku, je Muzeum Těšínského Slezska. Nachází se v centru města, přímo u náměstí. Budova muzea se nachází v bývalém paláci Larisch-Mönnichů, je obklopena parkem míru, jedním z nejkrásnějších parků města. Založil jej kněz Leopold Szersznik. V muzeu je k vidění spousta exponátů, které byly

shromážděny v sekci historické, folklorní nebo architektonické. Dozvíte se zde všechno o historii města.

Za zmínku také stojí Muzeum tisku. Je to skvělé místo pro milovníky technických památek (Muzeum se nachází na Stezce technických památek Slezského vojvodství). Můžete si zde prohlédnout dílny z 19. a 20. století s kompletním vybavením, zvláštní pozornost si zaslouží odlévací, lisovací a tiskací stroje. Je to úžasné cestování v čase!

Turisté, zajímající se o pastorální kulturu, naleznou informace v Beskydském muzeu ve Wisle. Toto muzeum

má několik objektů, které tvoří tzv. „živé muzeum“. Jedná se o budovy postavené podle tradiční horalské architektury, které poukazují na dávné vesnické časy, např. práci kováře. Dalším muzeem, známým jako kurna chata, je chalupa Jana Kawuloka v Istebné. Chalupa byla postavena v roce 1863. Bylo zde shromažďováno nářadí vyrobené samotným majitelem, Janem Kawulokem. Toto nářadí používali pro svou práci zdejší pastýři. Během této návštěvy se dozvíte mnoho z každodenního života horalů, poslechnete si úryvky živé hudby, počínaje od nejmenších fujarek, končíc na nejdelším trombitu.

Na druhé straně Lyžarské muzeum nabízí bohatou sbírku lyžarského vybavení, sbírku starých lyží z konce 19. století a 30 tých let minulého století. Mezi shromážděné exponáty patří mimo jiné Lyže Adam Malysze, na kterých zvítězil v polském šampionátu. Za zmínku jsou rovněž „karpel“ tzn. sněžnice-boty určené pro chůzi ve sněhu. Sbíрка obsahuje více než 80 exponátů.

Po celodenní procházce a návštěvě muzeí, stojí za to si odpočinout. A právě k tomu dokonalým místem jsou zdejší aquaparky, bazény a spa & wellness. Pokud by někomu připadlo že procházka byla krátká, tak právě na ty z vás čeká Zámecký Vrch v Cieszynie, a také okouzující historická centra měst Skoczow, Strumien, a samozřejmě srdce Těšínského Slezska- Cieszyn.

SLEZSKA STEZKA TECHNICKÝCH PAMÁTEK V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Stezka technických památek je tématická, automobilová turisticko-kulturní stezka, která spojuje objekty průmyslového dědictví v Slezském vojvodství. V současné době se na stezce nachází více než 40 objektů. Tato stezka je značkovým turistickým produktem, který představuje nejvýznamnější a nejzajímavější průmyslové objekty z hlediska turistických, historických a architektonických hodnot ve Slezsku. Objekty nacházející se na Stezce jsou spojeny s tradicí hornictví, hutnictví, energetiky, železnice, komunikací, výrobou vody a potravinářským průmyslem. Stezka se skládá ze stávajících muzeí a skanzenů, obydlených dělnických osad, fungujících továren. Majiteli jednotlivých objektů jsou místní samosprávy, soukromé osoby, soukromé a státní podniky.

V Těšínském Slezsku objekty, které leží na Slezské stezce technických památek se nacházejí v Cieszynie a Ustroni.

Muzeum tiskařství v Cieszynie. Muzeum je připomínkou-památkou největší tiskárny v Rakousko-uherské monarchii. Od roku 1806 patřila rodině

Prochasków, která přispěla k popularizaci tisku v Těšínském Slezsku. V muzeu se dochovala typografická dílna, od typu písma, matric a štoků až po odlévací, tiskařská a knihařská zařízení a stroje. Během grafických workshopů si každý může vlastnoručně připravit matrici s textem nebo kresbou a poté ji otisknout na papír pomocí starého tiskového stroje.

Zámecký pivovar Cieszyn. Srdcem pivovaru je vysoká čtyřkřídlá, obdélníková budova s vnitřním dvorem. Budova je napojena na podzemní sklepy, které jsou součástí komplexu podzemních chodeb umístěných na různých úrovních pod Zámeckým vrchem. Zajímavým objektem je samostatný, vysoký sklep pod zámeckým vrchem, téměř do poloviny nadovoří středověkého horního hradu. Tunel byl používán pro skladování ledu, který se používal ve výrobním procesu. Pivovar se vyvíjel a rozšiřoval až do první světové války, což je důvod, proč je dnes komplex budov postaven v různých architektonických stylech od biedermeieru po neogotiku. Po skončení první světové války a pádu Rakousko-uherské monarchie v roce 1920 byl hradní

pivovar znárodněn a na jeho místě byl zřízen Státní hradní průmyslový závod v Cieszynie. Během druhé světové války a po ní výroba piva nebyla zrušena ani přerušena.

Zámecký pivovar je v provozu ve stejné budově nepřetržitě již více než 170 let. Vytváří piva tradiční metodou kvašení na dně v otevřených kádích. Do dnešního dne jsou ve výrobním procesu využívány i unikátní stroje z přelomu století mj. Grantový zásobník nebo mlýn na tmavý slad. Návštěvníci mají možnost vidět proces autentické výroby piva. Grantový zásobník nebo mlýn na tmavý slad.

Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego. Než se Ustroń stal oblíbeným rekreačním a lázeňským městem, byl důležitým hutnickým centrem. Před více než 230 lety se mezi Beskydskými vrcholy v provizorní peci uskutečnilo tavení železa, které započalo činnost první ocelárny v Těšínském knížectví „KLEMENS“. Fungovaly tam rovněž závody na úpravu armatury a strojů.

Každý rok, v červnu, je slaven svátek Stezky technických památek „Industriáda“. Zajímavé akce se samozřejmě konají také v Cieszynie a Ustroni. Srdce děle zveme!

TRADIČNÍ KUCHYNĚ V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Po staletí se gastronomie v Těšínském Slezsku míšila z polských, českých, rakouských a německých vlivů. Díky tomu je místní kuchyně různorodá, ale velmi chutná, bez ohledu na to, zda pochází z prosté kuchyně ze vsi, kuchyně šlechty nebo specifické židovské kuchyně.

Mělo se za to, že polévka je základ a proto tvořila někdy i hlavní chod. Z tohoto důvodu by měly být polévky husté, syté a výživné. Mezi nejznámější patří: brjje, kapuśniak, česnekačka, pyrdelónka nebo chudá Jewa. Poslední ze zmíněných polévek je na seznamu tradičních produktů Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova. Pokud byla jídla během týdne skromná, tak byl nedělní oběd sváteční. Tento zvyk přežil až dodnes. Skoro v každém domě je tradicí jíst vývar s nudlemi a knedlíky. Pokud se jedná o masové pokrmy, nejoblíbenější jsou vepřové kotlety pečené a smaže-

né, vepřová pečeně, a také se připravují pokrmy z kuřete, kachny, husy a králíka. V neděli bylo zvykem podávat také dezert, nejčastěji to byl jablkový závin, který lze servírovat jak studený tak i teplý.

Všechny tyto bohaté tradice se staly jedním z hlavních turistických produktů slezského kraje, Gastronomické Stezky - Slezské chutě (Szlaku Kulinarnego „Śląskie smaki“), shromažďujících restaurace Těšínského Slezska.

SKANZENY A TRADICE V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU

Těšínské Slezsko je regionem s bohatými lidovými zvyklostmi, obyčejí, tradiční architekturou, kroji a řemesly, je oblastí kde se udržuje rodinná tradice, která je spojená se sbíráním předmětů zobrazující dřívější život. Tradiční regionální objekty a malé skanzeny, vytvořené z vášně a úcty k tradici, která je také soukromým majetkem, nacházejících se na mnoha místech Těšínského Slezska. Některé z nich jsou známými centry folkloru, a jiné na periferii Těšínského Slezska. Jedním z takových míst je Chata Jana Kawuloka v polské obci Istebna. V této dřevěné šindelové chatě se dvěma pokoji a chodbou uprostřed najdete tradiční dekorace a archaické předměty každodenního použití, např. ruční mlýn sloužící k výrobě mouky. V jednom z pokojů se nachází „kurlawy“ neboli kouřová pec, z níž kouř unika přímo do místnosti! Víš proč? Odpovědi naleznete v neobyčklé Chatě Jana Kawuloka. V Chatě panuje úžasná atmosféra, pestrobarevných příběhů a především jedinečných melodií, které neuslyšíte na žádném jiném místě. Díky zvukům jedinečných pastýřských nástrojů, aspoň na malý moment, zapomenete na shon dnešních dnů. Chata Kawuloka se nachází na trase Dřevěné Architektury, a je skvělou turistickou atrakcí.

Zajímavým místem v Górkach Malych je „Chlebowa Chata“ Jadwigi a Mariana Dudyse. Je to dřevěná chata s tradičně uspořádaným interiérem. Zde si můžete vyzkoušet mlácení cepem, prací na mlecích kamenech, prosévání mouky, tvarování a pečení těsta, ubíjení mäs-

la a výrobu smetany. Jistě všem budou chutnat speciality, které připravuje zdejší hospodyně, např. chléb z žitné mouky nebo plochý chléba.

Dobu čekání na jídlo, které se skládá z plátku chleba s domácím máslem, sádlem nebo medem, si můžete zkrátit při sledování starého zařízení-strojů používaných při pěstování a zpracování zrna a nástrojů na výrobu másla, tvarohu a medu. Najdeme zde také několik úlů. Případným zájemcům hostitel s radostí ukáže včelařské vybavení, a zdejší zajímavé informace.

Dalším zajímavým místem je klenotnická dílna Wiktora Pieczonki w Těšíně, ve kterém jsou vyrobeny filigránové prvky folklorního těšínského kroje. Nejprve je pan Wiktor vytvářel především pro soukromé osoby, a později také začal doplňovat návrhy pro muzea v Těšíně a v Bytomu. Opasky a další prvky kroje, vytváří společně se synem, a používají k tomu staré vzory z rodinného archivu. Mnoho prací z jeho dílny se nachází v soukromých sbírkách a v šatníku domácích a zahraničních folklorních skupin.

Mnoho takových zajímavých míst lze navštívit v Těšínském Slezsku. Proto Vás zveme na Trasu Tradičního řemesla (Szlak Tradycyjnego Rzemiosła.) Turisté navštěvující stezku mají možnost se seznámit s místními umělci a řemeslníky, kteří se zabývají mimo jiné : řemeslným papírem, keramikou, výrobou krajky, kovářstvím, včelařstvím, výrobou nástrojů a krcpů.

Zveme vás na setkání s mimořádnými lidmi, tvorbou jejich představitosti a ruční prací.

PIASTOVSKÝ ZÁMEK V RATIBOŘI – MIX DĚJIN S MODERNÍ TECHNOLOGIÍ

Kde stojí stavba, která je přirovnávána ke slavné pařížské Sainte-Chapelle, jíž se přezdívá perla slezské gotiky?

Odpověď zní: na piastovském zámku v Ratiboři!

Piastovský zámek v Ratiboři je nejvýznamnější pamětihodností tohoto města. Je svědectvím rozlehlosti hradu v období středověku, kdy v něm sídlila hornoslezská knížata a město bylo de facto

hlavním městem Horního Slezska. První zmínka o ratibořském hradě pochází z roku 1108. Ve 2. polovině 12. století se stal sídlem dvoru Měška I., pána na Ratiboři a vládce Polska. V 1. polovině 13. století se přikročilo k budování prvních zděných částí hradu. Kolem roku 1290 nařídil kníže Přemysl I. vystavění gotické kaple, která byla zasvěcená anglickému mučedníkovi sv. Tomáši Becketovi z Ca-

nterbury. Znalci z oboru nepochybují o tom, že kaple je v současnosti nejvýznamnějším objektem tohoto typu v Polsku. Říká se jí perla slezské gotiky a možná i kvůli podobnosti se slavnou pařížskou kaplí rovněž slezská Sainte-Chapelle.

V poslední době prošel zámek generální rekonstrukcí. V rámci obnovení a zprovoznění zámeckého komplexu byla opravena zástavba zámku pro vědecké účely, pro pořádání výstav a kulturních akcí a zároveň se navrátil lesk zámeckému nádvoří, které se upravilo pro potřeby divadelních her a koncertů pořádaných pod širým nebem.

Dnes to v ratibořském piastovském zámku opravdu žije. Probíhá zde nespočet akcí organizovaných či spoluroorganizovaných okresním starostenstvím a sdružením Agencja Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu. V komnatách zámku se pořádají různorodé výstavy a na jeho nádvoří pak celá řada netradičních akcí.

K těm nejoriginálnější patří již řadu let organizovaný audiovizuální festival INTRO. Jedná se o festival elektronické hudby a světla. Je to jedinečná slavnost obdařená specifickou atmosférou a pestrostí předvedených kreačí, na níž se mísí nejmodernější technologie s historickým pozadím. Vizualní stránka je zde stejné

důležitá jako ta hudební. Festival INTRO se stal finalistou soutěže o nejvíce inovativní kulturní projekt v Polsku, organizované Academy Virgin Mobile.

Letošní již pátý ročník proběhne 12. a 13. července.

V loňském roce vystoupili takoví umělci jako: Vitalic live, Apparat (dj set), HVOB, Rodriguez Jr & Liset Alea live, Hogni live, President Bongo live, Gudrun Von Laxenburg live, Ishome live, Nolah live, Sahale live, Gooral, Dtekk b2b Błażej Malinowski, Manoid live, An On Bast live, Mia Twin, Vi, Sept b2b Sienn, Rob Nash, Shlepp Geist live, Filis Laugh x Nowhere People, Genji Yoshida, Glasse, Soundq, Furrier, Seb & Rodrigez, Kmin, Meg b2b Discos, Insomnia, Ginee, Infinity, Nefiti, Kosay, Protest, Grunsome, Kontrol, J-Cop, Mr Floppy, Nu:Tek feat. Kyoku, Sinusoyda, Insect, Matys.

Letošní umělce budeme znát do konce března. Doporučujeme vám, abyste sledovali stránky www.festivalu.

Organizátoři slibují mj.: videomapping 3D na stěnu kaple ze 13. století, zámecké nádvoří oděné v pestrobarevné hávu, scénografii a obrovskou ledovou stěnu v rámci VJingu.

Krom toho bude druhé hudební pódium – písnečné INTRO Beach Stage – účinkující na něm budou vystupovat naboso. Zámecký park nad řekou bude sloužit umělcům pro jejich instalace, rovněž jako místo pro chill outy, food trucky a pивní stánky ratibořského pivovaru z roku 1567. Chybět nebude ani stanové městečko či místo pro karavany.

Spojení historie se současností nemusí být vždy nejšťastnější, nicméně organizátorům a hostitelům festivalu INTRO se to daří.

www.zamekpiastowski.pl
www.introfestival.pl

KAJAKEM PO ODŘE

Hranice Slezska připomínají svým vzhledem dubový list. Řeka Odra na tomto listu tvoří žilku hlavní, její přítoky pak žilky boční. Není proto divu, že se v okolí Odry odedávna koncentroval život, a to nejen ten hospodářský. Dnes je hospodářský význam řeky poněkud nižší, zato však systematicky roste její turistické „vyžití“.

Na území (samozřejmě nejen na něm) Euroregionu Silesia došlo v poslední době k navýšení zájmu o využití Odry jakožto stezky pro kajakovou turistiku. V současnosti lze celý, zhruba 50 km dlouhý úsek Odry na území slezského vojvodství (polské části Euroregionu Silesia) absolvovat na kajaku či pontonu. Je dobré zvážit případné započítat plavby už v České republice, ať už v Ostravě, nebo ve Věřňovicích na řece Olši. Při vyplutí v Chalupkách totiž začínáme okamžitě takřkajíc „od podlahy“. Čekají nás působivé a v rámci celé země unikátní Hraniční meandry Odry, kdy se řeka vine přírodním korytem v délce 7,5 km. Krom krásných scénérií můžeme v této přírodní památce obdivovat vzácné druhy fauny i flóry. Proto se nelze divit, že toto území je na obou stranách hranic zákonem chráněno. Zároveň se jedná o poměrně dosti obtížný úsek, který si není radno zvolit pro svůj „kajakářský debut“. Prakticky ihned za meandrami se do Odry vlévá Olše a poté doplujeme po již klidnějším

úseku do Ratiboře. Nezkoušení kajakáři by si na úsek od příhraničních Chaluppek do Ratiboře měli vyšetřit zhruba 6 hodin. V této pasáži se nacházejí místa, kde lze plavbu skončit anebo přerušit, a to na stanovištích zbudovaných v nedávné době: v Zabeřkovicích a Krzyżanowicích. Samotné dopnutí do Ratiboře bude nicméně komplikovat stavba protipovodňové nádrže Racibórz Dolny.

Od Ratiboře je už Odra pro účely sjíždění uzpůsobena výborně. V centru města, u zámeckého parku, se nachází příhodné stanoviště pro kajaky, z něhož lze následně pokračovat dále v plavbě. Na břeh lze vstoupit také v lokalitách Zawada Książęca a Ciechowice. Nelze opominout ves Turza Śląska, kde se do Odry vlévá Ruda. Na tomto místě je dobré upozornit na fakt, že řeka Ruda, která je pro milovníky sjíždění rovněž velmi atraktivní, vyhrála v roce 2015 v Polsku soutěž Řeka roku. Zanedlouho poté opouští Odra ratibořský okres a my můžeme svou plavbu zakončit na stanovišti kajaků v Dziergowicích.

Vodácká sezóna trvá na Odře od jara do podzimu. Organizací plaveb mají na starosti samosprávy měst a obcí a místní kajakářští nadšenci. Mimoto existuje možnost individuálního vypůjčení potřebného náčiní v místních kajakářských klubech. K největším vodáckým slavnostem na Odře patří Pływadło a Meander Orient Express.

MAGIA ROCKA (MAGIE ROCKU)

Je největším rockovým regionálním festivalem, organizovaným cyklicky od roku 2003.

Akce je určena milovníkům rockové hudby, a to jak rockových balad, tak i té o poznání hlasitější. Od prvního ročníku festivalu uplynulo již 16 let a Magia Rocka se stala jednou z nejdůležitějších rockových událostí ve Slezsku. Poslední prázdninový pátek zavítá do městečka Lyski ležícího mezi Rybníkem a Ratiboří početná fanouškovská obec rockové

hudby nejen z Polska. Až dosud vystoupilo na pódiu festivalu šedesát nejvýznamnějších hvězd polské, ale i zahraniční rockové scény, jako např.: Perfect, Dżem, Myslowitz, Acid Drinkers, IRA, Oddział Zamknięty a řada jiných.

Letos se rockový festival Magia Rocka uskuteční v pátek 30. srpna na náměstí u Městského úřadu Lyski. Jménem organizátorů vás tímto srdečně zveme.

www.magiarocka.com

RODINNÝ ZÁBAVNÍ PARK „TRZY WZGÓRZA“ VE MĚSTĚ WODZISŁAW ŚLĄSKI

V poslední době se součástí mnoha měst a městeček stala odpočinkovo-rekreační centra. Často jde o vybudované zábavní parky pro děti a mládež, obvykle doplněné i o moderní venkovní posilovny pro seniory. Je vidět, že představitelé větších i menších měst vycházejí (nejen) svým obyvatelům vstříc jejich potřebě trávit atraktivním způsobem volný čas.

Jedním z největších a nejatraktivnějších míst tohoto druhu je Rodinný zábavní park „Trzy Wzgórza“ ve Wodzisławě Śl.

Areál parku se zabobovanými objekty se rozprostírá na ploše 25 ha. Díky svému situování na druhdy nevýhodném místě, tj. v obklopení tří wodzislawských sídlišť, představuje ideální nabídku pro všechny věkové kategorie.

Jednou z jeho největších atrakcí je lanový park, kde se lze pod bdělým dohledem instruktorů pohybovat v několika metrové výšce nad zemí, přejít přitom přes lanové padací mosty, lávky, skluzky či sjet po lanovce. Nezapomenutelné zážitky dětem zaručeně zajistí i 13 m

vyšoké lanové bludiště, největší bludiště pahorkovitého tvaru v Polsku, pokryté bezpečným polyuretanem. „Trzy Wzgórza“ aneb „Tři pahorky“ to jsou taktéž impozantní labyrinty rozmístěné na ploše větší než 6000 m² s 600 obloky, ohrazený zábavní park na ploše 59 arů, četné cyklostezky s překážkami různé obtížnosti (BMX racing, slop style, dirt jumping nebo tor pumptruck), to je též dráha pro dálkově ovládané modely aut, multifunkční hřiště a jeden z největších a nejlépe vybavených skateparků v Polsku. V areálu parku je možné vstoupit do solné jeskyně, což pomáhá v léčení např. nemocnění horních i dolních cest dýchacích a také zvyšuje obranyschopnost organismu.

Návštěvníci Rodinného zábavního parku „Trzy Wzgórza“ mohou příjemným způsobem strávit svůj volný čas rovněž na zvláštních místech určených ke grilování, milovníci pohybu pak mohou využívat několikakilometrové cyklostezky, potažmo pěší stezky. Zajímavou atrakcí je bezesporu i laserová

střelnice a 2 km dlouhá stezka zdraví s rozlišením podle stupně obtížnosti. V areálu mají návštěvníci k dispozici rovněž místo pro rozdělání ohně a hřiště pro pétanque, cvrknání vršků, gorodky a stoly se stolními hrami. V areálu parku je otevřena půjčovna pomůcek, jež usnadňují plné využití přebohaté nabídky wodzislawského odpočinkovo-rekreačního centra. Vstup do zábavního parku je zdarma, stejně jako většina atrakcí. V parku se nacházejí i sociální zařízení a oddělené sektory pro matky s dětmi.

Spousta rozmanitých atrakcí pro všechny věkové skupiny, několik kilometrů rozmanitých stezek pro ty, kdo svůj čas tráví s oblibou aktivně, i pro ty, jimž je blízký odpočinek s nejbližšími, jimž jsou blízka zeleň a místa, která nenajdeme široko daleko, činí z nabídky Rodinného zábavního parku „Trzy Wzgórza“ ve Wodzisławu Śląském atraktivní místo pro mnoho obyvatel polsko-českého příhraničí.

www.trzywzgorza.pl

„NEJTEPLEJŠÍ MÍSTO NA ZEMĚKOULI“ ANEB REGGAE FESTIVAL VE MĚSTĚ WODZISŁAW ŚLĄSKI

Wodzisław Śląski nejteplejším místem na Zeměkouli? Důvod je prostý – již řadu let se zde koná festival reggae hudby. Wodzislawský festival je největším festivalem v Polsku s volným vstupem. Každoročně na něj přijede několik tisíc fanoušků reggae hudby, kteří mají k dispozici stanové městečko a také možnosti stravování či využití zdravotní péče. Bezplatný vstup na festival láká do města celé rodiny a vytváří atmosféru jamajské

veselice. Tady lze opravdu zakusit pocity, jaké s sebou přináší hudba reggae.

V letošním roce se uskuteční 16. ročník Reggae festivalu „Nejteplejší místo na Zeměkouli“. Potrvá jako obvykle dva dny a vstup na něj bude zdarma! Pro účastníky bude připraveno stanové městečko a hudba bude znít ze dvou pódíí – hlavního koncertního a speciálně připraveného soundsystémového.

Organizátorem festivalu je Městský úřad města Wodzisław Śląski a umělecká agentura „Total“ spolu se skupinou „Tabu“ hrající reggae muziku.

Datum a místo: 26.–27. července 2019, městský stadión ve Wodzisławu Śl.

Vstup zdarma!

www.nmz.pl

www.wodzislaw-slaski.pl